

Година XXVIII
БРОЈ 803
20. мај 1967.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Dan
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

КРОЗ ВЕКОБЕ

СПАСОНОСНИ УДАРАЦ

Када је у ранијим вековима ранарник, како су називали и школоване и нешколоване војне хирурге, морао да у импровизованој болници

на ратишту изврши какву операцију, рањенике су успаљивали снажним ударцем дрвене тојаге по глави. После овакве „дрвене наркозе“ ранарник је приступао послу. Најчешће операције на ратишту биле су ампутације ногу или руку.

НАЈМЛАЂА НЕВЕСТА

Елинор, кћерка енглеског краља Едварда I (1239—1307), била је вероватно најмлађа не-

веста за коју историја зна. Године 1306, када је Елинор имала свега шест дана, удали су је за неког грофа из Бургундије.

ВЕЧИТА БРИГА

Још од праисторијских дана човека је мучила брига како да сачува храну. Иако је дивљачи било много, сваки одлазак у лов био је скопчан са опасношћу и због тога је требало

наћи начин да се од удовљене животиње што дуже има користи. Тренутни вишак хране чуван је у хладним пећинама или на дрвећу, изложен стадном струјању ваздуха.

У ОВОМ БРОЈУ:

- ВЕЧИТО ЖИВИ ОСВЕТА ЦРНОГ МЕДВЕДА
- МИ СЛИКАМО КОСМОС
- ВОЗИЛА ВУДУЊНОСТИ
- ВОТИЧЕЛИ
- ПРИЧА
- ШАХ
- АНЕГДОТЕ
- СПОРТ
- ПИСМА ЧИТАЛАПА
- ПРТИЦЕ ИЗ БИОЛОГИЈЕ

АЕРОВОЗ — ТЕРАПЛАН — НАВИПЛАН

— ВОЗИЛА БУДУЋНОСТИ ПОСТАЈУ СТВАРНОСТ... —

Крајем прошле године извршени су експерименти са једним транспортним возилом у Француској и том приликом стручњаци су дошли до закључка да ће се возови већ у току једне или две године летети брзином од 500 километара на час.

Реч је о такозваном аеровозу који је на једношинској бетонској писти, дугој шест километара, у долини Шезвезе, у јануару и фебруару ове године, када су вршени експерименти, премашио брзину од 300 км на час. Стручњаци су одмах после ових проба изјавили да ће воз у

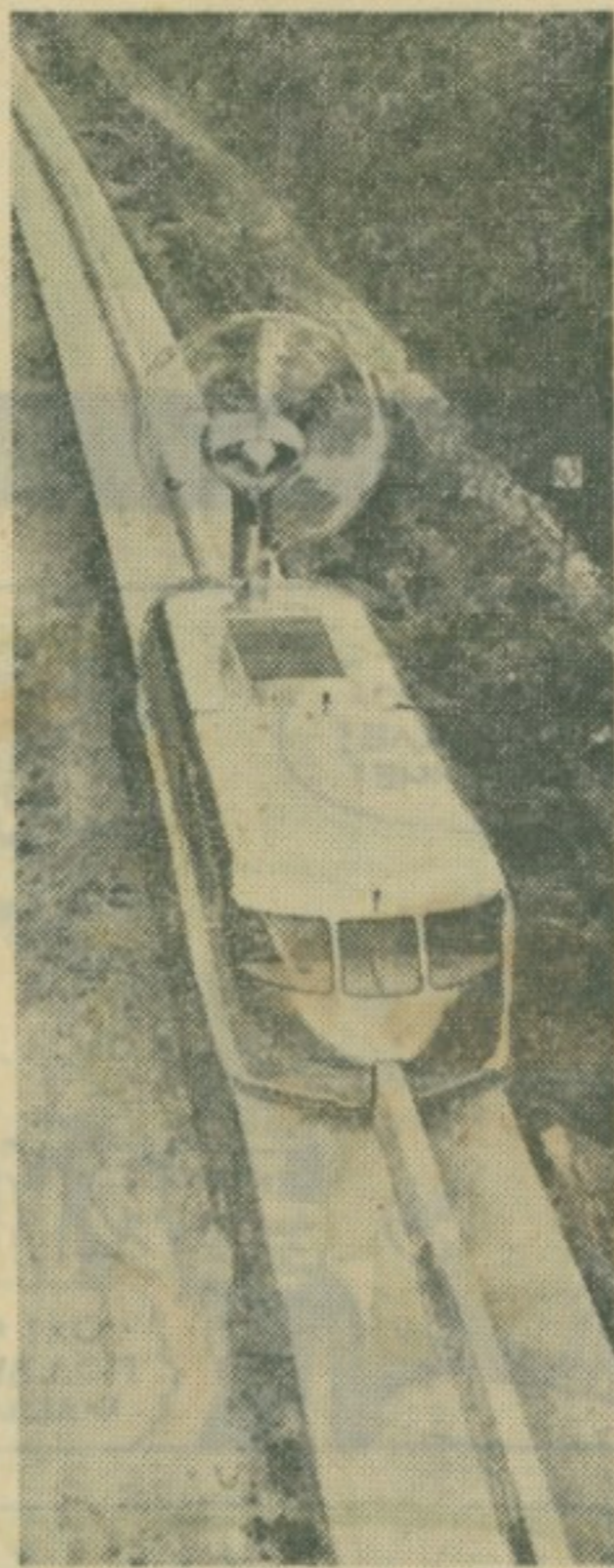
природној величини, чија је изградња већ почела, који ће имати првокласан комфор, постизати брзину од 500 километара на час.

Један тип аеровоза који је у изградњи служиће у приградском саобраћају на пругама дугим 10 до 100 километара и развијаће брзину од 200 километара на час. Други тип ће развијати брзину од 400 до 500 километара на час и спајаће Париз са најудаљенијим тачкама француске територије за мање од сат и по.

Тераплан је сувоземно возило за све терене. Он клизи изнад најнеравнијег земљишта, мочвара и препрека и то брзином од 100 км. Стручњаци га препоручују као изврсно превозно средство које може за час да стигне где се у шумама појави пожар. Он је у стању да превали во дине препреке (реке, језера и мочваре), да прескаче пукотине и омање грмље, да клизи изнад узвишења на пољима итд.

Речно-поморска верзија тераплана је један нарочити аероглисер. Он може да развије брзину од 100 до 150 километара на час и том приликом лако савлађује таласе високе и по метар и по. Он клизи изнад мора и река, као и залеђених површина.

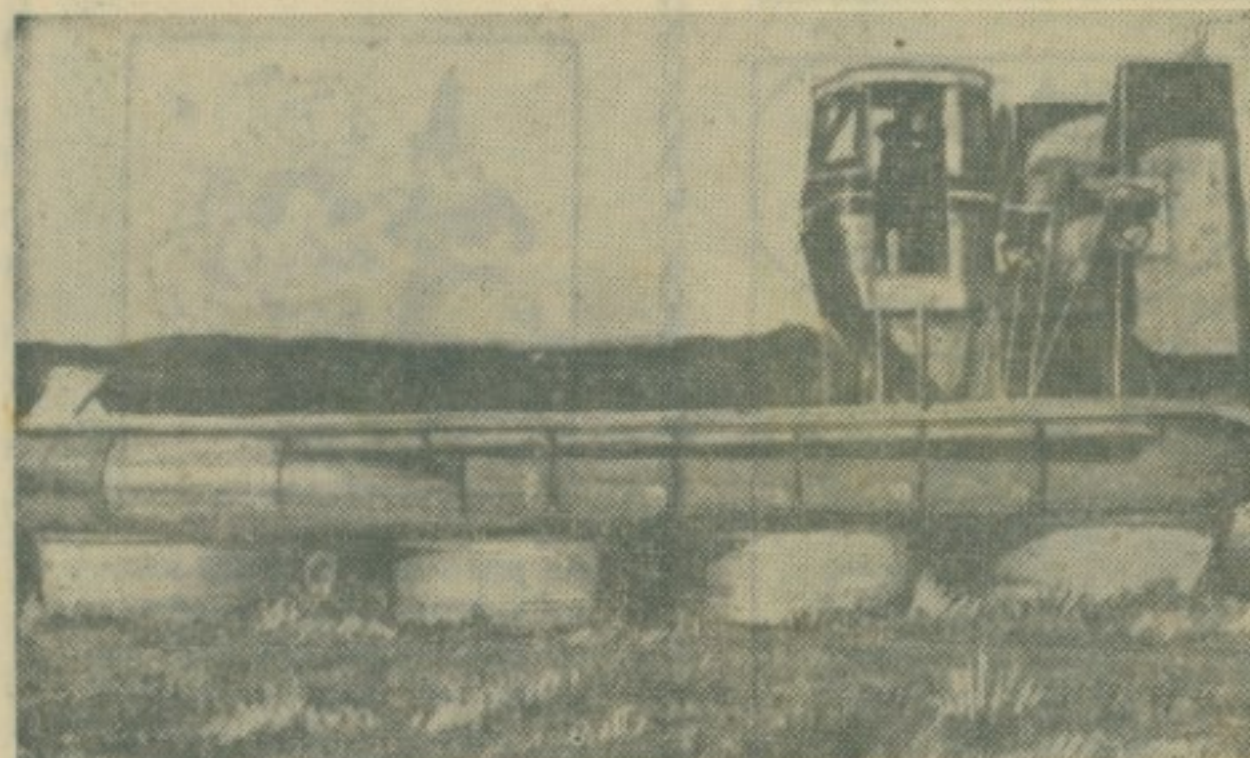
Навиплан може да иде врло споро, али и да кружи у месту. Лако се зауставља у свакој ували или на малом жалу, а може да се спусти и на приобални булевар или улици. У Француској се гради навиплан дуг 24 и шири 10 и по метара. Носивост ће му бити преко 10 тона, а развијаће брзину од 105 до 115 километара на сат. Биће опремљен са две моторне турбине од по 300 коњских снага.

ЈЕДНОШИНСКИ ВОЗ ВЕЋ ПОСТИЖЕ БРЗИНУ ОД 300 КМ НА ЧАС

ОВАЈ НАВИПЛАН ПЛОВИ БРЗИНОМ ОД 150 КМ НА ЧАС

ВОЗИЛО ЗА СВЕ ТЕРЕНЕ

АНЕГДОТЕ

ПРЕМА НОЖУ И ВИЉУШКА

Једном је позно у ноћ генерал Блихер — касније маршал — дошао на коначиште код неког сељака. Домаћин није био богзна како одушевљен гостом, који му је одмах ставио на знање да је научио да заповеда. Своју дугачку сабљу положио је на сто рекавши:

— Овде од сада важи моја реч.
Сељак хутке изађе, али се убрзо врати са вилама које спусти на сто поред сабље.

— Шта ово има да значи? — љутито се Блихер обрати сељаку.

— Мислим — одговори овај — за оволики нож потребна је и велика виљушка.

Блихер се гласно насмејао и док год је ту становао пријатељски се опходило са сељаком.

НИЈЕ УСПЕЛА...

Нека млада дама хтела је пошто-пото да заподене разговор са 30. председником Сједињених Америчких Држава Калвином Кулицом. Испричала му је да се окладила са својим оцем који је тврдио да неће успети да од њега извуче ни три речи. Очекивала је да ће упорни ћутљивац после тога ипак проговорити. Али председник је климнуо главом и изустео:

— Добио отац.

ХИЧКОКОВО ЗАНИМАЊЕ

У пасошу Алфреда Хичкока, творца језивих филмова, као његово занимање наведено је „продуцент“, што буквално значи — произвођач. Приликом једног путовања искрцао се у Хавру, француском пристаништу. Проверавајући његове путне исправе, чиновник га је упитао:

— А шта производите?
— Гушчију коју — одговорио је Хичкок уз обешчашки смешак алудирајући на коју гледалаца док посматрају његове филмове.

Ripley's

Веровали или не!

МАХУНЕ ВАНИЛЕ
У ГЕНАЛЕУ (СОМАЛИЈА) ИЗРАСЛЕ ИЗ СТАВЛА ЈЕДНЕ КОКОСОВЕ ПАЛМЕ.

© King Features Syndicate, Inc., 1967
World rights reserved.

ХОХУА АХОВХЕНУА

ИЗ ДОЛИНЕ МАТАМАТА НА НОВОМ ЗЕЛАНДУ 122 ГОДИНЕ ОБРАЂИВАО ЈЕ СВОЈА ПОЉА А ОНДА ЈЕ, ПРЕМА СТАРОМ ПЛЕМЕНСКОМ ОБИЧАЈУ, ОСТАВЉЕН У ЈЕДНОМ ПУСТОМ СЕЛУ ДА ТУ УМРЕ ОД ГЛАДИ — ОН ЈЕ ИПАК ЖИВЕО ЈОШ 12 ГОДИНА ХРАНЕКИ СЕ ПАУКОВИМА КОЈЕ ЈЕ, ЛОВИО

КРУНИЦА —

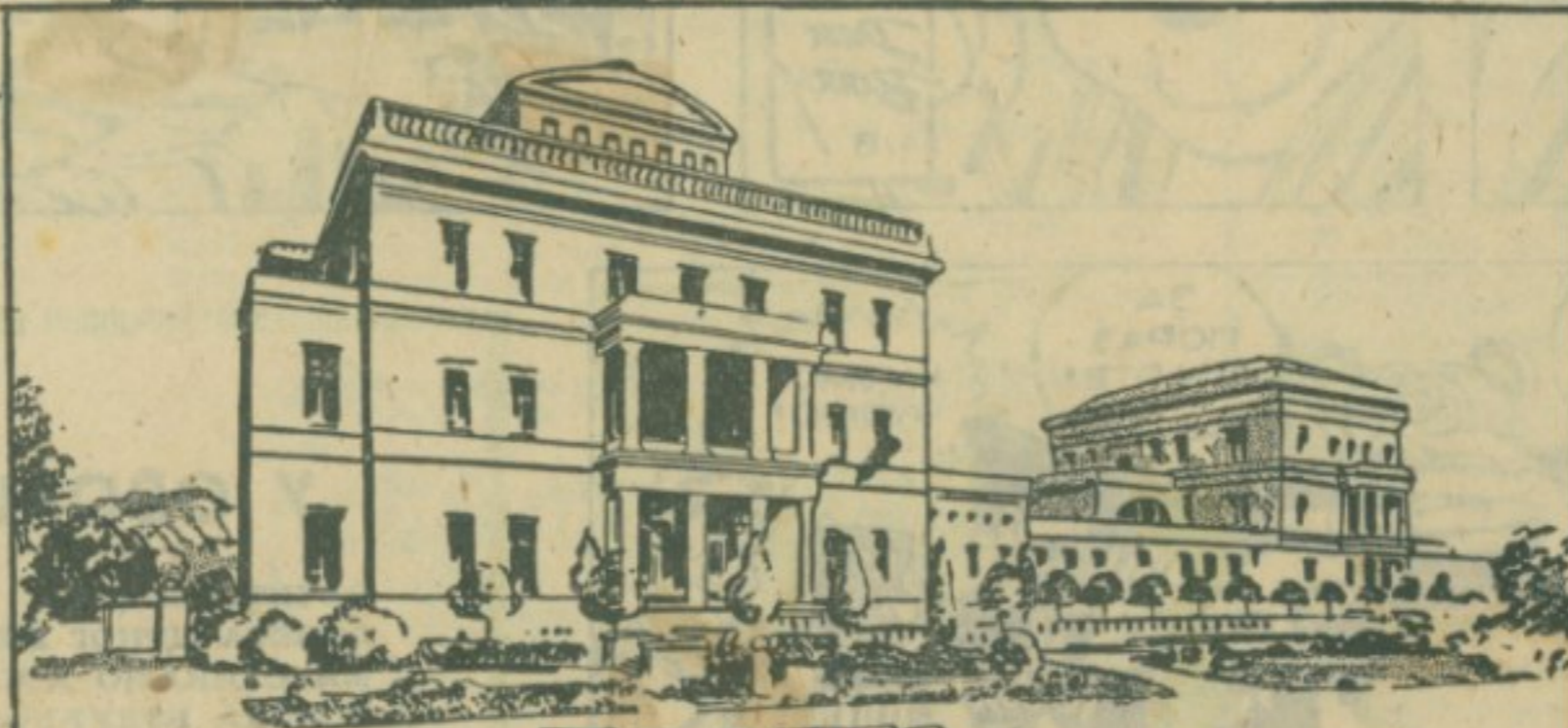
ШКОЉКА ЛОПАР КОЈА СЕ ПРИКЉУЉУЈЕ УЗ КОЈУ КИТО ВА ИЗГЛЕДА КАО МАЛА КРУНА

НАДУЖИ ДВОБОЈ У ИСТОРИЈИ

ЖАН ДЕ КОМПЕЈ ИЗ ТИДЕНА (ФРАНЦУСКА) И БОВАНИ ДИ БОНИФАГО ОФИЦИЈАНСКИ ВИТЕЗ БОРИЛИ СУ СЕ 1409. ГОДИНЕ У ТОРИНУ (ИТАЛИЈА) НЕПРЕКИДНО 3 ДАНА И 3 НОЌИ ДВОБОЈ ЈЕ ЗАВРШЕН ЖРЕБОМ

АУСТРАЛИЈСКИ ПАПАГАЈ ДВАДЕСЕТ ОСАМ

ДОБИО ЈЕ ТО ИМЕ ЗБОГ ТОГА ШТО ИСПУШТА ВРИКЕ КОЈИ ПОДСЕЉАЈУ НА СТАЛНО ПОНАВЉАЊЕ РЕЦИ ДВАДЕСЕТ ОСАМ

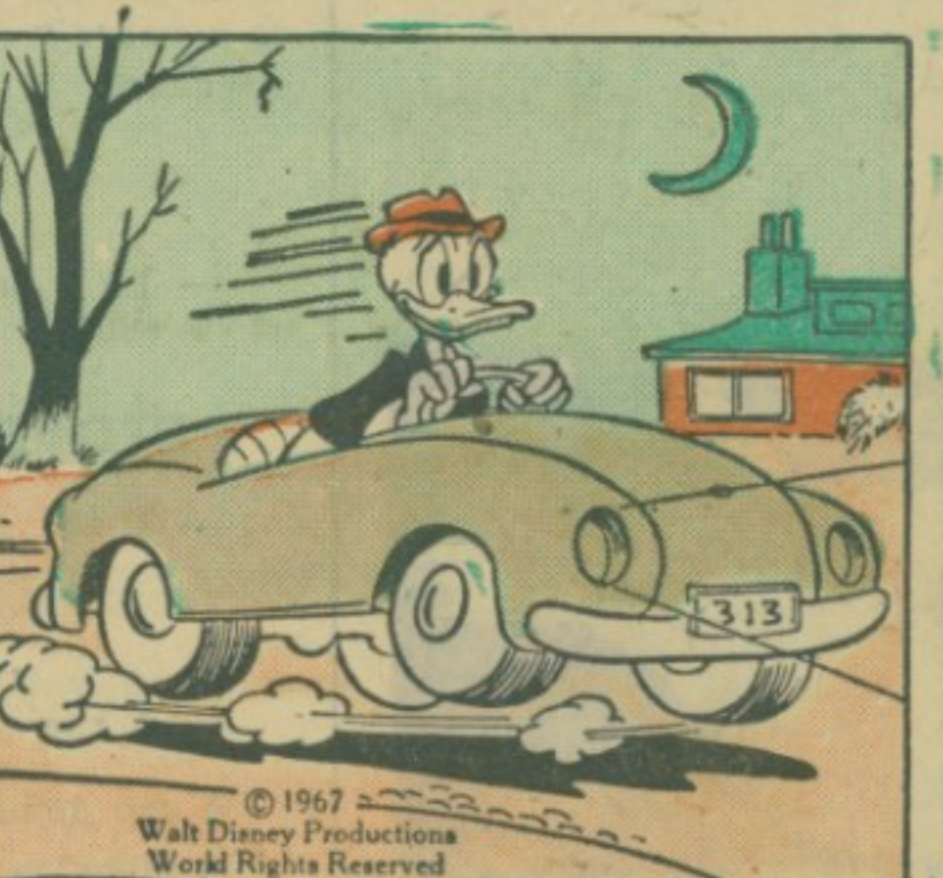

ПАМАТА

КОЈУ ЈЕ 1870 ПОДИГАО У ЕСЕНУ. ЦЕЛИЦНИ МАГНАТ АЛФРЕД КРУП САГРАЂЕНА ЈЕ БЕЗ ИЈЕДНОГ КОМАДИКА ДРЕВЕТА И СА ПРОБОРИМА КОЈИ СЕ НЕ МОГУ ОТВАРАТИ — ЈЕР СЕ КРУП БОЛЕСНО БОЈАО НАЗЕБА И ПОЖАРА

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

СПОРТ

ТАЈМ-АУТ ЗА ХУМОР

балским судијама. Први случај забележен је у Швајцарској где жене све до наших дана не уживају бирачко право. Швајцарски фудбалски савез регистровао је први брачни пар који, наравно појединачно, суди фудбалске утакмице. То су муж и

статистикама Међународног олимпијског комитета, Робертсон је заузео шесто место у бацању диска. Па ипак је Робертсон, који је на Олимпијске игре дошао о свом трошку, добио златну медаљу из руку грчког краља, истина за песму написану на грчком језику.

Двадесетих година нашег века један шаловитија стартовао је као тркач на новогодишњој уличној трци кроз улице Париза с цилиндером на глави, у фраку са орхидејом у рупици, у лакованим ципелама са гамашама и с наелепеном брадицом. Чудах је надмоћно победио. Тренери су се живо заинтересовали за његову личност, пронашли га и наговорили га да се озбиљно почне бавити атлетиком. Тако је почела каријера светског рекордера Жила Ладумега.

Када је завршен сусрет између боксера професионалаца Греја и Ечеварија, публика је била одушевљена. Гледаоци одавно нису видели тако напет и темперамантат двобој. Тек се на завршетку десете рунде испоставило да је, према пропозицијама, борба требала да траје осам рунди. Судија се снашао: прогласио је сусрет за нерешен.

да се повратио, признао је победу шахисти и понудио му да одиграју једну партију шаха. За таблом је победу однео Барлуци.

Недавно је умро један од најоригиналнијих учесника Олимпијских игара. То је енглески атлетичар Џорџ Робертсон, који је наступио на првим Олимпијским играма у Атини 1896. године. Према

Градски оци у баварском месту Бургхаузену одлучили су с малим задоцњењем од свега двадесетак година, да „деванцификарају“ смучарску станицу која припада градској општини. Многобројни посетиоци станице више пута су протестовали што су се на таџирима и чашама из којих су послуживани у току свих послератних година шепурили нацистички орао и свастика — кукасти крст. Да не би посуђе пропало одлучено је да се прода неком богатом Американцу, стравном колекционару.

Жирион, играч познатог белгијског фудбалског клуба „Андерхелт“ врло је сујеверан. Без обзира које место заузима у тиму, на леђима увек носи број седам. Уочи једног сусрета за куп европских шампиона он се обратио руководству клуба и замолио је да му се да број 8. Он је сањао да ће „Андерхелт“ потући свог противника праћку „Дуклу“ са 4:1 и да он мора да игра са бројем 8. Утакмица се стварно завршила са 4:1, али... у корист Чеха. Тренер „Андерхелта“ је тим поводом рекао: „Његови снови сувише су компликовани, а поред тога он, изгледа, сања у „негативу“.

СПОРТ

Уређује: Паја Патак

Ква Ква !

ЛОГИЧНО ПИТОЊЕ

— Ујка Пајо — нита мали Влаја — због чега се каже „зидови имају уши“ кад обично прислушкујемо туђе разговоре кроз врата.

НИЈЕ ОН КРИВ

Белка грди Шиљу: — Зар ниси могао раније да дођеш? Већ читав сат се шеткам овде као неки идиот! — Сад ћеш рећи да сам ја крив што ти имаш такав изглед кад се шеташ — уверећемо јој одговори Шиља.

СТРОГОСТ

Мики је одлучио да буде строг према Мићи. — Куда идиш? — запитало га је кад је Мића после ручка некуд кренуо. — Куд хоћу. — А кад ћеш се вратити? — Кад ми се буде свидело. — Добро, само pazi да ни минут не закасниш. Јеси л' чуо? — строго ће Мики.

НЕСПОРАЗУМ

Пера Ждера услед брзе војње слетео у јарак. Убрзо је дошла хитна помоћ и одвела га у најближу болницу. Приликом узимања података слушбеница га упита: — Да ли сте ожењени? — Не, једва промуца Пера Ждера — знате ја сам имао саобраћајну несрећу.

ЛОГИКА

Неки туриста разгледао је град и није видео ниједан споменик. Чудећи се томе зауставио је малог Мићу који је случајно наишао и запитало га: — Зар се у вањем граду није родио ниједан велики човек? — Није. Код нас се рађају само мале бебе — одговори му Мића.

ДА ИЗВОДЕ ШТЕТУ

Пајини сестрићи стоје на улици поред корпе у којој су четири мала итенета. На корпи плакат: „На продају“. — Децо, пошто су вам итенета? — пита их један пролазник. — Ови су по две стотине, а ово овде црно је двеста двадесет динара. — А зашто је оно скуље? — Оно је синоћ прогутало двадесет динара — одговори му мали Таја.

МУЗИКАНТИ »МАРАКАНЕ«

Стадион „Маракана“ у Рио де Жанейру, главном граду Бразила, највећи је стадион на свету. Он може да прими 200 хиљада најбучнијих навијача на свету. У поређењу с њима чак и италијански „тифози“ изгледају тихи и ћутљиви, а наши

то, како су ми објаснили, омиљена песма играча „Фламенга. Неколико стотина рекетла с праском се винуло у небо. Затим је нека жена стала да диригује оркестром да би после минут-два запевала. Невину песму прихватила је читави трибина.

ја. Пљеска се док га не забеле дланови чак и ако је лопта прошла поред спољашње стране стиве.

Можда ћете запитати: зашто? Ја мислим да пљескају смелости играча који се одлучно да тиме заврши напад свог тима. Промашило је? Па

Али на „Маракани“ није лако ни играчима победничког тима с којих њихови навијачи буквално здеру копчаке и дре сове да би их ту, на лицу места, скидали на стотине комада — за успомену. Ипак, веома ми се свидела — и то њу дуго памтити — симпатија

најтеперментнији, рецимо, „звездаши“ и „партизановци“ — прави меланхолици.

Додуше, само игралиште „Маракане“ окружено је ровом и мрежом. Истина је и то да Бразилци долазе на фудбалске утакмице теглећи под мишком најразличитије предмете: од месинганих труба до прангија које заглашујуће експлодирају.

„Сећам се, присуствовао сам једном утакмици два одлична тима: „Ботофога“ и „Фламенга“ — пише совјетски фудба-

лери. Ни навијачи „Ботофога“ ни су дремали. С њиховој трибини загрмео је „Ботофого-марш“ у извођењу другог, исто тако збрда-здора склепаног оркестра. Запратале су и ракете. И све то много пре почетка утакмице.

Али, игра је почела и стадион се знатно умирио. Само су оркестри и даље настојали да заглаше један другог баш као што су на зеленом пољу тимови настојали да надгачају један другог. Сама публика, пак, пажљиво је пратила игру. И како ју је само пратила! По реаковању својих су седа ја сам осећао и видео да ти људи не само што уживају у игри, већ се разумеју у све њене финесе. Лепо прелажење — и стадион се пролама од пљескања. Вратар се бацно — и опет овацје заглашују грмљавину оркестра.

Запазио сам још нешто: бразилски посматрач пљеска играчу који пуца из даљине или из неког тешког положа-

шта, и то се догађа. Идући пут можда неће промашати.

Не, ни на „Маракани“ ми се није баш све свидело. За 90 минута игре човек се страховито умори од заглаше буке оркестра. Побеђенима, разуме се, никад није лако.

гомиле од 200 хиљада људи према свему што се догађа на игралишту, штедре овацје и победницима а и онима који нису успели. То је захвалност гледалаца због лепе игре, због задовољства које су им оба тима пружила.

ПОЛА ДРВО — ПОЛА КАМЕН

На реци Височици, десној на пропуста за протицање вопритоци Нишаве, налази се де. Други део моста је од један необичан мост. Једна половина моста, недалеко од села Станичења, изграђена је век с интересовањем разгледају овај необичан мост.

дају овај необичан мост.

лер, мајстор спорта Станислав Завиданов. — Стадион је био препун. Приметио сам да су се навијачи сваког тима сместили на одвојеним трибинама строго поштујући „границу“. Ја сам се нашао међу поклоницима „Фламенга“.

Ево шта су они радили. Десно од мене сместио се на бруцу руку склепан велик дувачки оркестар од свирача аматера и добровољаца, који је, очевидно без икаквог увежбавања, грунуо с неком заглашујућом мелодијом. Била је

У овим малим анегдотским причама недостаје само по једна реченица, али се баш у њој крије „со“ анегдоте. Предлажемо нашим читаоцима да покушају да нађу те реченице и тако заврше приче. Крај сваке приче зависиће од ваше маште и смисла за хумор.

Редакција има своје завршетке прича. Не сумњамо да ће многи од ваших одговора бити забавнији и духовитији од наших.

Пет читалаца који буду послали најуспелије завршетке за све три приче наградићемо по једном књигом. Стога сви учесници конкурса треба да наведу коју би књигу же-

лети као награду. Напомињемо да ћемо изаћи у сусрет свакој жељи сем онима који се односе на криминалне романе и разну шунд-литературу. Уколико се догоди да нам стигне више истих или сличних одговора, добитнике ће одредити жреб.

Имена добитника као и њихове духовите одговоре објавићемо у броју од 17. јуна а последњи рок за пријем ваших текстова је закључно 10. јун.

Молимо вас да на коверти у којој шаљете одговоре обавезно назначите — „За конкурс за оштроумне“.

ЧУДНА ПОДУДАРНОСТ

Једна постарија дама из Тексаса, која је недавно изгубила мужа, допутовала је на неколико дана у Њујорк у госте својим унуцима. Једне вечери она је први пут у животу пробала мало вискија.

— Гле — казала је пошто је попила први гутљај. — Ово је баш чудно. Виски има у длаку исти укус као...

ПИТАЊЕ

За великим писањим столом седи професор и пријатељски се осмехује нервозном студенту који се преко пута њега врпољи на столицу.

— Зар се ми већ не познајемо? — обрати му се професор љубазно, желећи да га охрабри. — Ја сам вас бар једном негде видео.

Студент одговори поцрвеневши до корена косе: — Да, приликом испита прошле године. На жалост, на испиту сам пао.

— Ах, тако. Не узбуђујте се, овог пута ће вероватно сви бити у реду. Реците ми само: како је гласило прво питање које сам вам прошле године поставио?

Студент поцрвене још јаче и одговори:

КОНКУРС ЗА ОШТРОУМНЕ РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА

За другу серију наше забавне игре „Конкурс за оштроумне“ стигло нам је неупоредиво више одговора но за прву. Редакцију то веома радује јер то сматра као неку врсту потврде да је наша забавна игра наишла на допадање код читалаца. Већина одговора, односно завршетка за анегдоте-загонетке поклапа се са завршенима које је смислио и њихов аутор. Неки одговори на прву анегдоту која је носила наслов „Без одлагања“ чак су оштрији од редакцијских. Док наш завршетак гласи: „То је списак лица које треба да уједем пре но што ме излечите“, многи наши читаоци написали су: „То је списак пријатеља које треба да уједем“. Пошто претпостављамо да је највећи део наших читалаца из редова деце и омладине, морамо признати да нас је мало изненадило што већ имате такво, да не кажемо горко, искуство са пријатељима и пријатељствима. Ипак се надамо да то није ваше лично искуство већ да сте до таквог одговора дошли због искуства старијих.

Између многих одговора који задовољавају (узимају се у обзир само писма где су дати завршени за све три приче), добитнике смо извукли жребом. Мада смо за извлачење издвојили све духовите одговоре а не само оне који се поклапају са нашим, ево и редакцијских завршетка три приче.

БЕЗ ОДЛАГАЊА

— То је списак лица која треба да уједем пре но што ме излечите.

ПРОФЕСИОНАЛНО ИНТЕРЕСОВАЊЕ

— Треба да знам где ће се налазити репови.

ВЛУДНИ СИН

— А где ти је дуван?

А ево добитника награда:

- 1) Маријан Стела, Ловран, М. Тита ба, Истра.
- 2) Љубинка Брезојевић, Мајданпек, Пролетерска 18
- 3) Милорад Дапчевић, ул. Стојана Матића 124, Пригревица — Бачка
- 4) Иван Путилић, Скопље, ул. 468 бр. 17
- 5) Бранко Матијачић, Београд, Патриса Лумумбе 59

Добитницима ван Београда књиге ћемо послати поштом а добитнике из Београда молимо да лично дођу у редакцију „Политикиног забавника“ Цетињска 1/IV, било ког дана, сем уторка, од 10 до 14 часова.

И у данашњем броју доносимо три нове приче и свима онима чији су одговори остали у бубњу желимо срећу. Очекујемо ваше одговоре.

КОНКУРС ЗА ОШТРОУМНЕ

ПОРОДИЧНА РЕЛИКВИЈА

На некој свечаној вечери један од гостију који је седео поред једне још младе и интересантне жене, обратио је пажњу на њен златан медаљон.

— Како вам је леп медаљон — рекао јој је. — Ви у њему, вероватно, чувате неку породичну реликвију?

— Да, у њему носим један прамен косе мог мужа.

— Како? Јер, колико ја знам, ваш муж је жив.

— Да, жив је, али —

ЦРТИЦЕ ИЗ

БИОЛОГИЈЕ

НЕМА ЖИВОТА
БЕЗ ФЕРМЕНАТА

Сваке секунде у нашем организму престаје да живи око три милиона црвених крвних зрнаца, али исто тако сваке секунде толико зрнаца се и створи! То значи да се из секунде у секунду, непрестано током целог живота у нашем организму врши стално распадање и стварање органске материје. И не само у нашем организму: процеси разградње и поновне изградње органске и живе материје су опште особине свих живих бића која насељавају нашу планету.

Ти процеси који омогућавају живот одигравају се као по неком распореду, складно и хармонично и каткад задивљујуће брзо. То је све могуће првенствено због тога што ћелије свих живих бића поседују велики број тзв. фермената (или ензима), јединица не-обичних способности и могућности.

По својој хемијској грађи ферменти (или биокатализатори) су беланчевине које се стварају у самим ћелијама. Занимљиво је да само једна једина ћелија садржи око 100.000 молекула фермената који убрзавају 1.000 до 2.000 хемијских реакција. До данас је познато више од 2.000 фермената, а око 150 од њих је добијено и у кристалном стању.

Цео тај низ фермената чини неопходну групу помоћу које се изводе сва збивања у нашем организму, па и то што сада у овом моменту можемо да читамо и схватимо смисао речи и реченица такође се највећим делом заснива на раду различитих фермената. Ферменти омогућавају одвијање и најважнијег процеса у животи природи познатог под именом „фото-синтеза“ у току којег се у зеленим листовима стварају органске материје (шећер) и то само из воде, CO₂ и сунчеве светлости! Ферменти су такође ти који чине да у јесени лишће постане жуто, они су ти због којих пресечена свежа јабука или кромпир поцрне, они претварају сок грозђа у вино, а преврело воће у алкохол (при чему учествује 12 фермената) итд.

Производња многих намирница изводљива је једино уз помоћ фермената. Специјални ферменти учествују у обради меса, сира, пива, у справљању хлеба и друге хране. При том је једна од најзадивљујућих особина фермената њихова способност да за кратко време дејствују на велике количине органске материје. Тако само један грам фермента који се зове лабфермент може за пет минута да згруша око 5.000 литара млека, док неки други утичу за исто време и на неколико пута већу количину. Може се рећи да је сваки тренутак живота на Земљи дело више стотина фермената који истовремено обављају стотине биохемијских процеса који сви заједно чине оно што зовемо животом.

»ЖИВИ РАДАР« У
ВОДИ И ВАЗДУХУ

Одавно је познато да се слепи мишеви ноћу одлично оријентишу и лете брзо избегавајући вешто различите препреке на свом путу. Научници су ову чудновату способност слепих мишева објаснили: ове животиње производе звуке врло високе учестаности које стално шаљу (емитују) у правцу у коме лете. Одбијени од предмета, ови звучни таласи се врло брзо враћају у нарочите пријемне области на телу слепог миша, па се помоћу њих животиња оријентише у простору и стиче утисак о удаљености и положају предмета.

У новије време је „живи радар“ откривен и код једне рибе која живи у Нилу и врло ју је тешко уловити. Реч је о риби (кошљориби) која се зове „мормирус“, а у народу је позната као „водени слон“. Име је добила по томе што су јој чељусти јако издужене и подсећају на сурлу.

Све донедавно била је непозната способност ове рибе да открива приближавање човека, неког другог живог бића или, пак, предмета. Показало се да је природа снабдела ову рибу, слично као и слепе мишеве, „живим радиолокатором“ (радаром). Наиме, у репу мормируса налази се један електрични орган који може да производи струју чији напон достиже неколико волти. То није велики напон струје, али је он мормирису довољан да створи електромагнетне таласе и пошаље их у спољашњу средину према предметима на које наилази. Одбијени од предмета таласи се опет враћају ка животињи, сада ка „пријемнику“ рибе који је смештен у основи леђног пераја.

ЛЕОНОВ: У СКАФАНДРУ
НАД ПЛАНЕТОМ

МИ СЛИЖАМО КОСМОС

Човек лебди над Црним морем. Ноге су му негде око Кавказа, глава му покрива плаже на Криму, лева рука је негде изнад Турске, а десна као да је загрлила морско пространство од Севастопоља до Босфора. На њему је снежнобели скафандер, лице покривено тамном полулоптом заштитног светлосног филтера. Космонаут тек што је изишао из брода у слободан космос. Математички сићушан у поређењу са Земљом, он у овом тренутку као да је поклопио цело Црно море. А оно је тачно испод њега: таман сафир опточен жућкастомрким обрисима обала.

Тако изгледа космички аутопортрет Алексеја Леонова. Аутор је назвао своју слику: „Над Црним морем“.

— — —

У одаји су два радна стола, лампа, платна, скице на зиду. Ту, у атељеу сликара Андреја Соколова, они раде заједно: архитекта по образовању који је постао професионални сликар и чија је страст космос и космонаут чија је страст сликарство.

Наше пријатељство почело је овако — прича Андреј Соколов. — После лета Јурија Гагарина видео сам у „Правди“ цртеж Алексеја Леонова. Тада још нисам знао ко је његов аутор. А он је у часописима вишао репродукције мојих слика. Затим смо се и лично упознали у телевизијском студију. Тада смо одлучили да покушамо да заједно сликамо.

И мада је космонаутима сваки минут заузет, Леонов долази два пута недељно у атеље Андреја Соколова.

— Ја сам самоук — прича Леонов — и сликарско образовање, на жалост, нисам успео да стекнем. Цртао од детињства. А детињство се временски подударило с ратом. До папира и боја тешко се долазило. Цртао сам на чему сам стигао, чак и по зидовима. Једном сам покушао да на замагљеном прозорском окну цртам акварелима. Прилично је успело али сам за то, разуме се, извукао од родитеља... Затим — књиге, слике. Стварам библиотеку од књига из области сликарства и трудим се да видим сваку значајнију изложбу.

Најомиљенији Леоновљев сликар је познати руски мариниста — сликар мора — Ајвазовскиј.

— Волим његове боје, динамику слика. Веома је тешко „ухватити“ море на платну. С природе га је немогуће сликати: оно с стално мења. Због тога треба имати огромну способност да се виђено запамти и жив машту.

Тако и Алексеј Леонов слика космос — по сећању. Јер, на космичком броду „Васход-2“ он је успео да изради само једну скицу оловкама у боји.

— Ево, погледајте — објашњава Леонов — тако гледано одозго изгледа Каријско море око Кубе. Таква му је боја. Посматрани из космоса океани и мора уопште нису исти. Црно море је тамније од других. Боје на Земљи изгледају као да су појачане а ипак на неки начин ублажене и умекшане атмосфером. Ноћу свака светлост на Земљи изгледа — црвена.

Приметио сам то још давно, када сам једном за време ноћног лета на ловачком авиону са висине од 14 хиљада метара угледао Дњепар и црвену линију Месечевог одсијаја на њој. Тако изгледају и градови посматрани ноћу из космоса: светлорубински огњени на планети.

... Алексеј Леонов и Андреј Соколов с пажњом посматрају снимке Месечевих пејзажа које је на Земљу доставила космичка станица „Луна-9“. Ти снимци су пружили сиже за нове слике два пријатеља: сликара заљубљеног у космос и космонаута заљубљеног у сликарство. Једну од њих назвали су „Месечев цвет“. Јер, „Луна-9“ (Луна — Месец) подсећа на цвет са четири латице. На слици су представљени и космонаути будућности како, стигавши на Месец, налазе на њему космичку станицу.

Пријатељи припремају албум у који ће ући 90 слика посвећених космосу.

Они већ маштају о томе како ће уметници сликати у свемиру.

— Тамо ће најпогодније бити уљане боје — каже Алексеј Леонов. — Уљана боја ће чврсто лежати и на палети и на платну, што је у бестежинском стању веома важно. Аквареле тамо неће бити употребљене: требало би у том случају радити с водом а она се у космичком броду понаша сасвим каприциозно...

Да, није далеко време када ће се и у космосу сликати...

СОКОЛОВ:

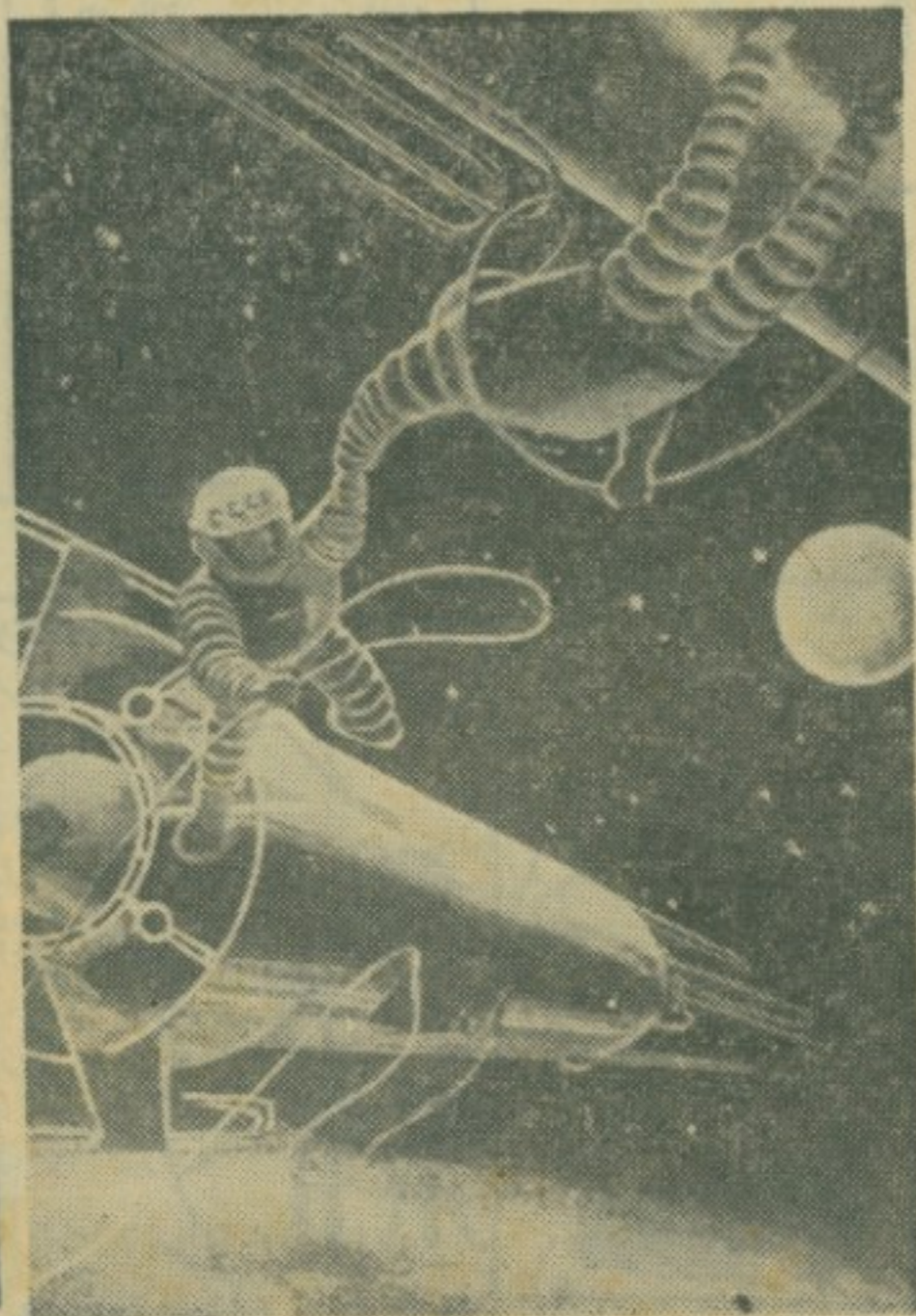
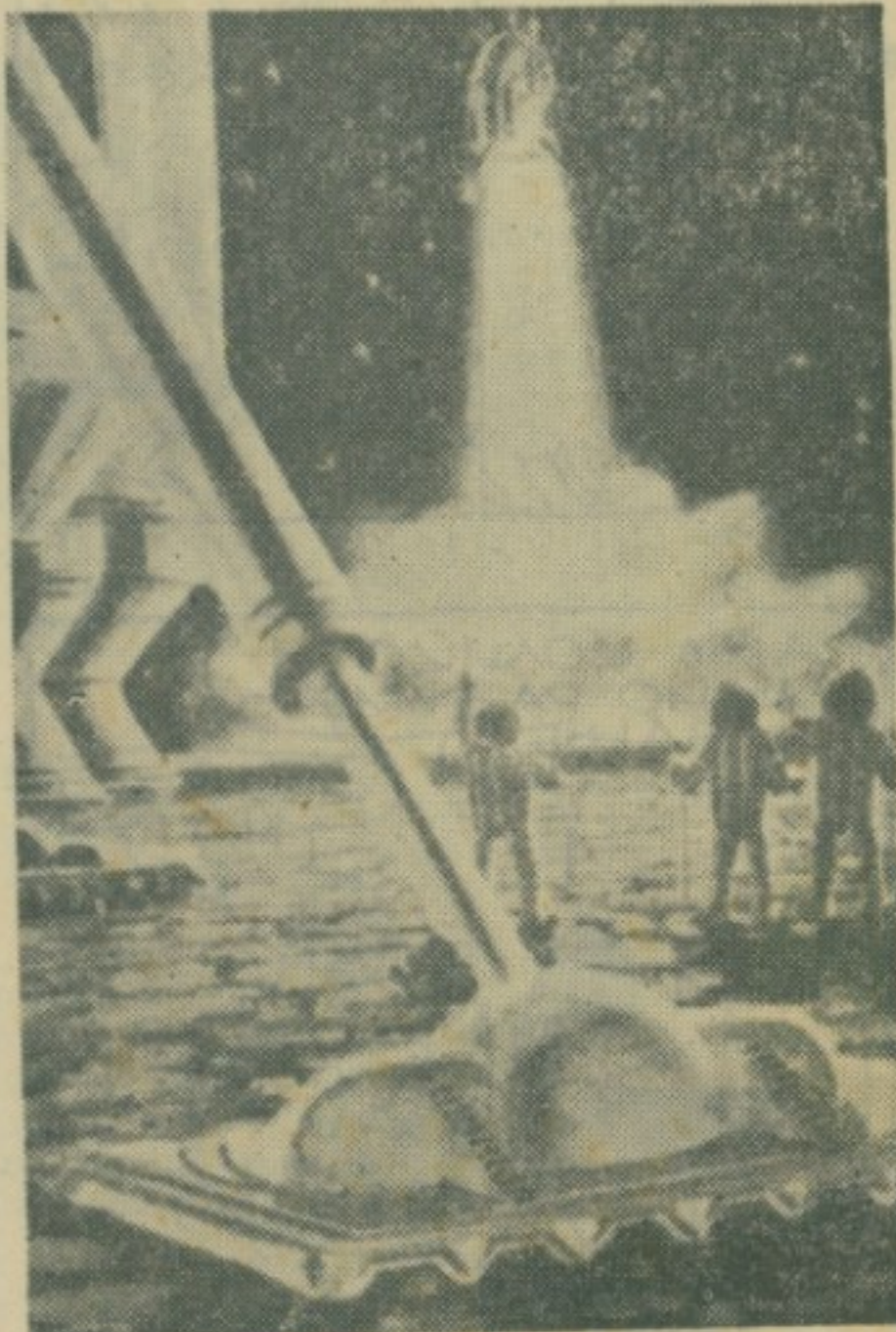
НА УЖАРЕНОЈ ВЕНЕРИ

ЛЕОНОВ:

НА МЕСЕЧЕВОМ КОСМОДРОМУ

СОКОЛОВ:

СУСРПЕТ У КОСМОСУ

У СУДАРУ ОВОГ АВИОНА СА ЧВОРЦИМА ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ ПОГИНУЛЕ СУ 82 ОСОВЕ

ПТИЦЕ И ДАЂЕ ОБАРАЈУ АВИОНЕ

Птице су и даље велика опасност за авионе. У прошлој години у САД било је 839 судара птица и авиона. У тим сударима страдали су како суперзвучни млазњаци, тако и циновски бомбардери. Погинуло је пет pilota, док је преко 40 људи лакше или теже повређено. Од авиона — 75 је тако оштећено да се више нису могли оправити. Извештаји агенција кажу да сваке године око 300 комерцијалних и око 200 теретних авиона има сударе са птицама, а оправке стају милионе долара.

Сударе изазивају разне птице. На Кенедијевом аеродрому у Њујорку највећу опасност представљају галебови, јер се обично скупљају у јата. Прошле јесени око 8.000 галебова и око 5.000 гусака који су се налазили у оближњим баруштинама изазвали су преко 20 несрећа, готово увек кад би се поплашиле услед полетања или слетања авиона. Међутим, судари се дешавају и на висини од 5.000 метара. Федерална влада улаже сваке године око 500.000 долара за уклањање баруштина у околини аеродрома где се птице радо скупљају. Поред тога специјалне патроле редовно дежурају око аеродрома и терају птице да се тамо не гнезде. У последње време се употребљава и једно средство које се зове авитол, а које се посипа по аеродромима. Када га птице поједу губе оријентацију и постају ошамућене, после тога лете што даље од аеродрома да се више никад не врате. Али се не успева увек. На аеродромима су инсталирани радари који воде рачуна о кретању птица и обавештавају авионе. До сада није пронађено никакво ефикасно средство да се птице селице скрену са свога правца.

НЕЗАЈАЖЉИВА

Пре извесног времена нека млада жена породила се у трамвају у Копенхагену. Због тога је од управе трамвајске компаније добила за свог сина „вечиту бесплатну карту“ с којом он може путовати у трамвајима по целој Данској.

Пошто је примила карту, жена је упитала: Кад мој син порасте ја ћу га слати код баке и деде који живе у Дореу на Силанду (данско острво у Балтичком мору). Шта мислите да љу бисте дотле могли да продужите трамвајску линију?

ХУМОРЕСКА ЦЕМСА ТЕРБЕРА

ВАЖНО ЈЕ БИТИ ФУДБАЛЕР

Када сам похађао универзитет слушао сам, и предавања из економије коју ја баш нисам љубио али сам ипак хтео да положим. Од лазно сам на та предавања одмах после лабораторијских вежби из ботанике што, поштно говорећи, није допринело мом савлађивању ни једне ни друге науке. Све што сам од тога имао била је потпуна магла у глави. Ипак, она није била толико густа као код једног другог студента по презимену Болен.

Тих година универзитет државе Охајо имао је један од најбољих фудбалских тимова у земљи. А Болен је био звезда тог тима. Да би имао право учествовања на утакмицама није смео да заостаје у учењу — за њега крајње тежак задатак. Јер мада није био глупљи од вола није био ни много паметнији од њега.

Наставници су се, по правилу, односили снисходљиво према њему и приликом испитивања помагали му на све могуће начине. Али, нико се није толико трудио да извлучи Болену као професор економије, слабуњав човека који се презивао Босум.

Једном, када смо на семинару проучавали проблем транспорта, цену превоза и средстава саобраћаја, дошао је ред и на Болену.

— Именујте ми било које саобраћајно средство — обратио му се професор Босум.

Болен је седео гледајући га изгубљеним очима.

— Другим речима — продужио је професор — било који облик транспорта помоћу којег можемо да стигнемо из једног места у друго.

Болен је изгледао као човек кога су сатерали у клопку.

— Можете се одлучити за превозно средство које се креће помоћу паре, коњском вучом или захваљујући електричној струји. Узмите, на пример најраспрострањенији облик транспорта којим се служимо кад крећемо на неко дуже путовање по земљи.

У аудиторијуму је владала мукла тишина која

мотиве. Сам професор је завршио ту малу инсценацију прошаптавши:

— Динг! Донг! Динг! Донг!

А Болен, потпуно црвен и набраног чела, трљао је своје огромне шаке трудећи се да схвати шта то од њега траже.

Професор је поново покушао:

— Како сте ове године

је притискивала све, а нарочито Болену и мистера Босума. Овај последњи, наједном је разбио ту тишину.

— Ђуф-ђуф-ђуф — ђуф — тихо је изговорио. Лице му је постало бакрено — црвено и он је, пун стрепње, гледао по студентима. Разуме се, сви ми делили смо жељу мистера Босума да фудбалер Болен не заостаје у економији иза осталих: до утакмице у Илиноису, најтеже и најодлучније у тој сезони, остало је још само седам дана.

— Ту-ту-ту — прикључио се и нечији бас а ми сви зурили смо у Болену храбрећи га погледима. Некоме је још пошло за руком да произведе шум сличан оном који ствара пара избијајући из локо-

доспели на универзитет, мистера Болен?

— Отац ме је послао — одговори наша величина.

— А како? — настављао је професор.

— Дао ми је... паре — развукао је наш шампион.

— Не питам то. Мене интересује којим сте превозним средством допутовали овомо.

— Возом — одговори Болен.

— Апсолутно тачно! — обрадовао се професор. Веома добро, мистера Болен. А сад следећи. Мистера Квинси, молим вас реците нам...

ЖАБЕ — ДИВОВИ И ЛИЛИПУТАНЦИ

И у царству жаба постоје дивови и патуљци. Узмимо на пример жабу-бика: тело јој је дугачко 20 сантиметара а тежина и до 600 грама. Када у њеној околини понестане инсеката којима се храни, ова жаба понекад напада пачиће и гушчиће. Још већа од ње је жаба-Голлијат: дужина овог „дива“ је 32 сантиметра.

Рекордер међу жабама-лилипутанцима је кубанска жаба филомбател лимбатес: једва је нешто већа од сантиметра. Међутим, гијанску жабу не можемо сврстати ни у дивове ни у лилипутанце: дужина ње ног пуноглавца је 25 сантиметара, док је одрасла жаба пет пута мања.

Тајна соколовог ока

Шведски научници сматрају да оштрина вида зависи од количине селена у мрежњачи ока. Код заморчета, које има лош вид, количина селена у мрежњачи је незнатна, односно иста као и у другим деловима тела. Зато је пак код сокола, чији је вид ушао у пословице, тај однос сасвим

другачији — 100:1. По мишљењу научника селен у очима преображава светлосне сигнале у електричне, процес сличан ономе који се одвија у фото-елементима.

Jarvis Fanson МУМИНИ И ТВ

УПЕЦАНИ ОРАО

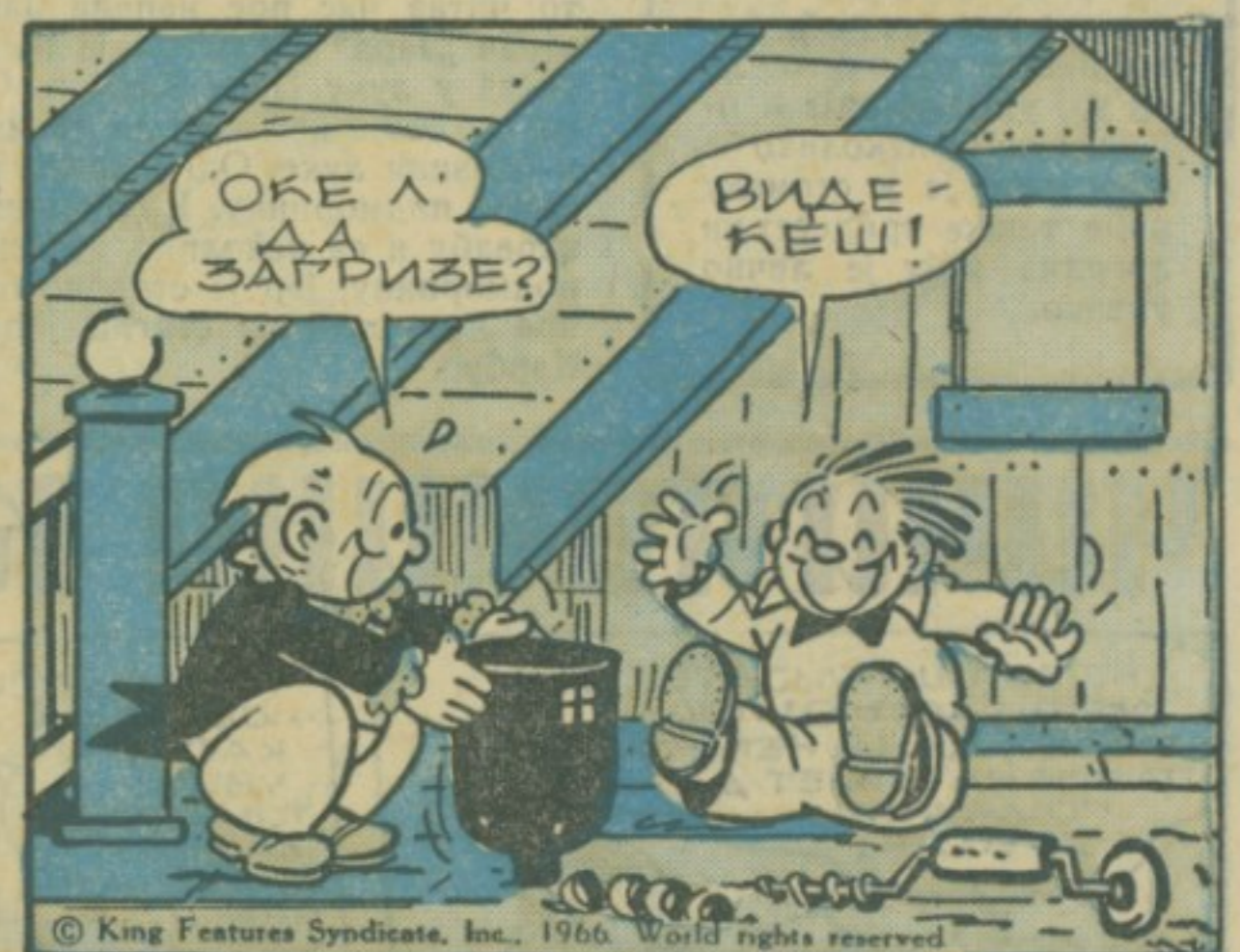
Наполитански рибар Микеле Еспозито дуго ће памтити своје рибарење у заливу Напуља. Док је извлачио мрежу, нашао га је један велики орао. Микеле се брзо снашао и веслом је спретно ударио нападача по глави. Орао је пао у море одакле га је Микеле извукао мрежом. Птичурина је имала на ноzi прстен на којем је писало: „Зоолошки врт Хелсинки бр. 2619“. Орао се сада налази у напуљском зоолошком врту где ће остати као гост све док се не укаже могућност да га врате у Хелсинки.

НА ЗЛАТНИМ ТЕМЕЉИМА

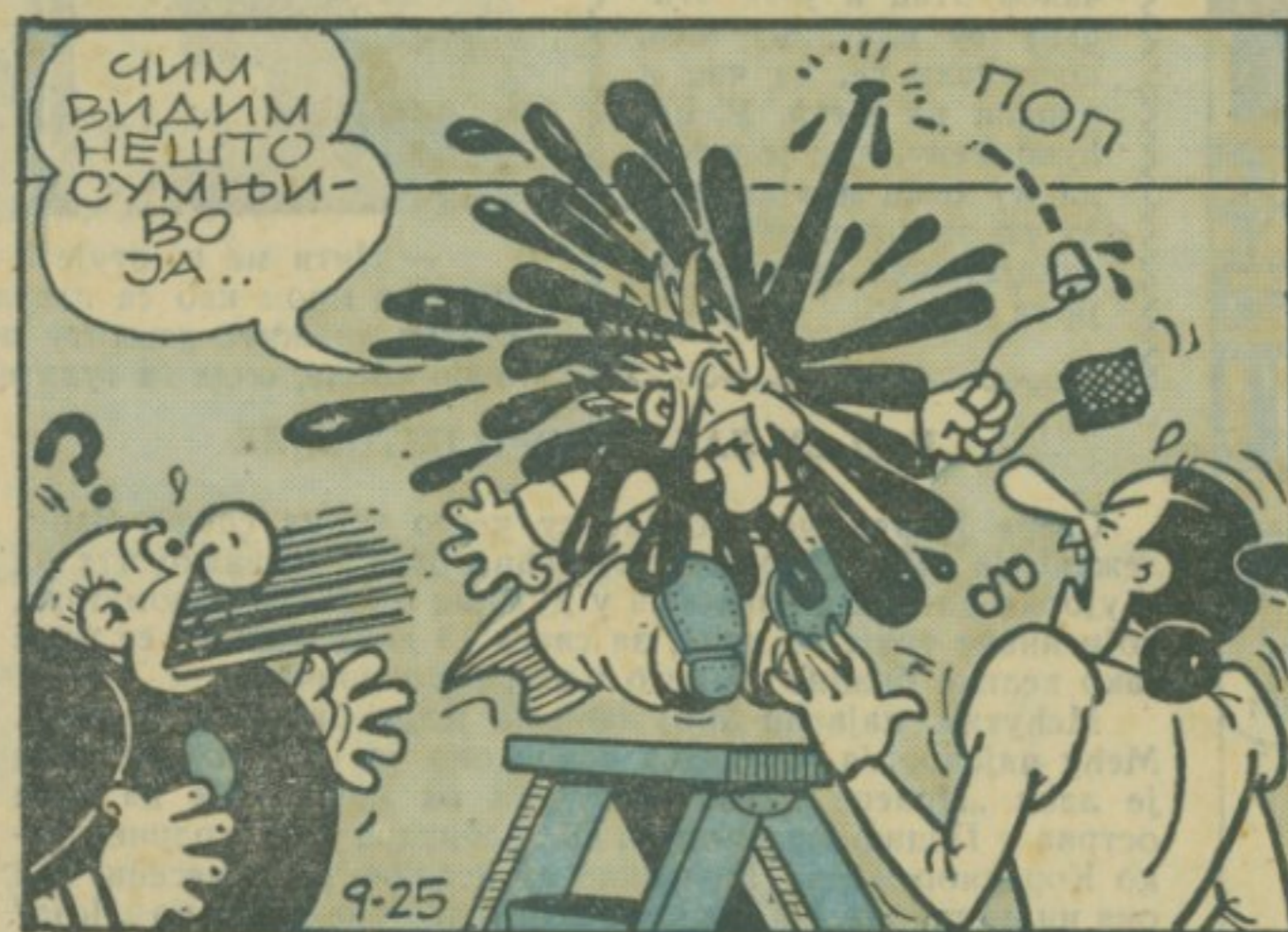
У граду Загорску у близини Москве стоји стара мала дрвена кућа. Сопственик куће одлучио је да замени иструлеле потпорне греде у зидовима новим и због тога је позвао тесаре. Када су мајстори скинули три брвна и стали да уклапају нове, на дубини од пола метра њихови ашови ударили су о метал. Била је то овећа метална кутија а у њој 596 златника чија је тежина износила 6 килограма.

© King Features Syndicate, Inc., 1966. World rights reserved

ЛЕТЕЋИ ТАЊИР НАД МИЛАНОМ

Италијански новинари извели су необичан опит. Саградили су модел летећег тањира, везали га за ваздушни балон и пустили изнад Милана.

БАЈКЕ ПРЕКО ТЕЛЕФОНА

Баца из пољског града Лођа могу да окрену одређени телефонски број и да од лежурног педагога дознају како да реше неки тежак задатак из математике, физике или хемије.

Млађој деци и ученицима нижих разреда основних школа добро је познат један други телефонски број: кад њега добију могу да чују неку занимљиву бајку.

У ДВА-ТРИ РЕДА

Фудбалери шпанског града Утрера морали су да чекају читав час да би могли да уђу на свој стадион. Разлог: због неплаћеног рачуна, праља је одбила да им изда дресове.

Убудуће ће се у Енглеској спроводити „алкохол-тестови“ не само над возачима аутомобила већ и над жртвама које су изазвале саобраћајну несрећу.

Двадесет и другог маја ове године у сутерену зграде Музеја модерне уметности у Паризу биће отворена нова покретна позоришна сала која неће имати седишта. Приликом куповања улазница гле-

даоци ће добијати мале тапацране столице на којима ће моћи да седну где им се свиди.

Једна екипа лекара и електротехничара недавно је довршила јастуче противу несанице у коме се налази уређај који испушта шумове сличне као да пада киша. Добровољци који су испробали ово јастуче задовољни су њиме.

Шведски град-мотел Фарста пружа својим становницима савршену удобност у сваком погледу, чак и једно обезбеђење за сигурност деце: сва врата у стано-вима имају шарке и уметке од ленасте гуме да не би пригњечили прсте.

ОПАСНЕ ЗЕКЕ

Мало ко верује да и зечеви могу бити тако опасни да једна земља поведе прави крсташки рат против њих. То је био случај са Аустралијом.

Пре 1950. године у Аустралији је било око 500 милиона зечева. Они су наносили штете фармерима и сточарима сваке године у вредности од око пола милијарде долара. Да би се народ спасао од ове беде, пронађен је један вирус који је просто косио зечева, а да при том није опасан за друге животиње. Те, 1950. године настрадао је око 90 одсто свих зечева. Међутим, оних десет одсто који су преживели, постали су имуни, па су се опет намножили. Сада се цени да има око 100 милиона зечева. Поново су позвати научници у помоћ, али досада није ништа могло да се учини да се зечеви сасвим униште.

КОРИСТ ОД ЗЕВАЊА

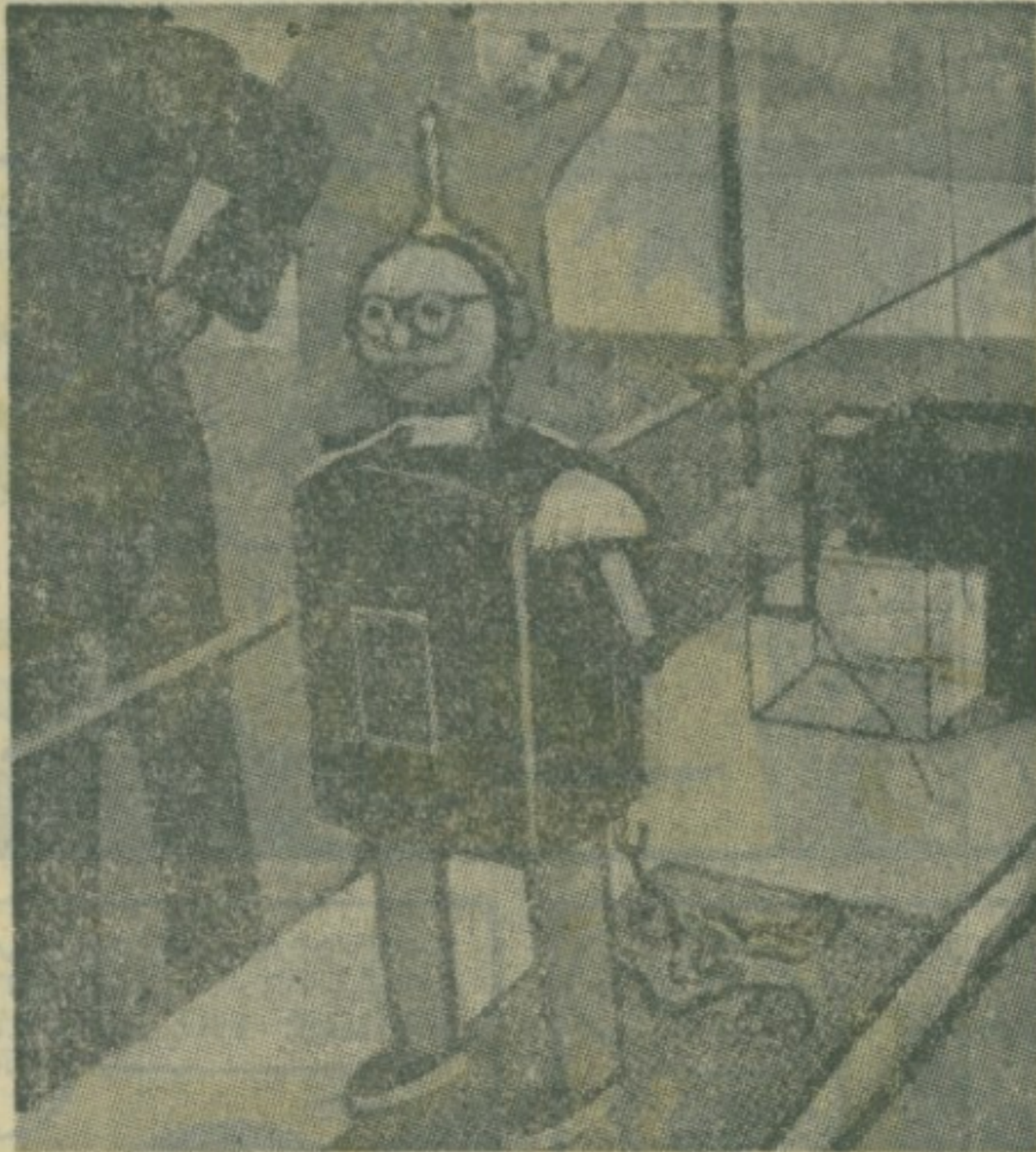
Једна телевизијска компанија из Лос Анџелоса отпустила је недавно своју лепу спикерку, која није могла да савлада зевање. Кад је за то дозвала једна фармацевтска фирма, одмах је ангажовала отпуштену спикерку да јој рекламира нове препарате против несанице.

Мања од најмање

Досад је за најмању слику на свету сматрана слика широка један милиметар која се чува у Италији. Међутим, пре извесног времена овај рекорд је потукао један немачки златар-сликар. Он је израдио Дантеов портрет, при чему му је уместо кичице послужило синтетичко влакно. „Платно“ велико три четвртине милиметара може се гледати само помоћу микроскопа. Супротно његовој величини цена овог платна је превелика.

И то се дешава

То што је једном рибару из Панаколе крај Флориде случајно упао у море упаљач не би било ништа нарочито да он тај упаљач није, о нашо само неколико часова касније у стомаку рибе тешке тридесет килограма коју је лично упецао.

РОБОТ-КЛИНАЦ

Овај малишан говори немачки и руски, зна да рачуна до 100 и може да се креће. Као гост Пролетњег сајма у Лајпцигу привукао је општу пажњу. Конструисали су га ученици осмог разреда једне школе у совјетском граду Орша.

КО ЈЕ ПРВИ ПУЦАО КОД ПЕРЛ ХАРБУРГА?

Познато је да је рат између Америке и Јапана почео после јапанског напада на Перл Харбур. Међутим, неки кажу да су Американци први отворили ватру на Јапанаце и то читав час пре напада Јапанаца. Наиме, амерички разарач „Јард“ приметио је перископ подморнице у близини улаза у луку Перл Харбур. Одмах је затражио обавештење од своје команде да ли има нека америчка подморница у близини луке. Одговорено му је да нема и да одмах нападне подморницу. Командант разарача је послушао вишу наредбу и са неколико дубинских бомби потопио јапанску подморницу, јер је стварно била ту стигла, и то читав сат пре него што су стигли јапански авиони и напали Перл Харбур.

ЧИЧА ТОМИНА КОЛИБА

ОП-АРТ КРОМПИР

Стил оп-арт закорачио је и у прехранбену индустрију. Једна америчка фирма пустила је у продају пржене кромпире (помфри) који немају досадан облици, исечени су у виду кругова, крстића, кругова и других фигура оп-арта.

ПАПАГАЈ — ЛОПОВ

Из благајне једне њујоршке банке редовно су нестајале доларске банкноте, а полиција ни како да ухвати лопова. Одлучено је да се на капази за време подневног одмора. И шта се открило: кроз отворен прозор улетео је папагај, зграбио кључном једну банкноту и вратио се истим путем. Плен је пролаћен у кући преко пута. Тандем крадљиваца нашао се иза решетака: дресер је упућен у затвор, а папагај у зоолошки врт.

БАКЕ — НАЈБОЉИ ВАСПИТАЧИ

Многа деца расту под окриљем својих бака, поготову она чије су мајке запослене. Том децом позабавили су се стручњаци здравства и утврдили да су она душевно потпуно здрава и да предњаче и у психичком погледу и у развоју карактерних особина. И још нешто више: та деца су дружељубива.

НАКНАДНО ПРИЈАТЕЉСТВО

Пре извесног времена један пас ујео је неког шестогодишњег дечака из Монреала на Сицилији. Љути због тога дечаков отац и ујак отишли су власнику пса, посвађали се, па чак и пуцали на њега. У међувремену, док је чекао да му отац и ујак изађу из затвора, дечак се спријатељио са псом који га је ујео.

КАД СУ ЛАЂЕ СПОРО ПУТОВАЛЕ

Старе једрењаче пловиле су често веома споро. Забележено је да је једрењак „Летеге облак“ превалио пут од Њујорка до Сан Франциска у дужини од 25.000 километара, који иначе траје 80 дана, за свега 13 дана. Али то су биле тако велике брзине да се о њима дуго причало. Међутим, највећи број лађа на једра био је врло спор. Међу најспорија путовања спада оно из 1899. године када је лађа „Црвена стена“ путујући из Аустралије на нека острва у Пацифику кренула 20. фебруара 1899. године преко Коралног мора. Протрчале су недеље, па и месеци, али она није стизала. На крају је осигуравајуће друштво „Лојд“ из Лондона признало да је лађа изгубљена и спремао се да плати осигурање. Међутим, лађа је 12. јуна стигла у одређену луку и провела на путу, који је био дуг 1600 километара, 112 дана. Није се десила никаква несрећа, већ једноставно није било ветра и лађа је морала споро да се креће. Морнари су били јако изгледнели и патили су због недостатка воде, јер нису ни сањали да ће тако дуго остати на путу. У исто време „Црвена стена“ је једини брод међу многим које је осигуравајуће друштво „Лојд“ осигурало и који је био проглашен за изгубљен, а он се касније појавио.

УМРО ПОЗНАТИ ПИСАЦ КОЈИ ЈЕ СТВАРАО НА ЕСПЕРАНТУ

У Будимпешти је недавно преминуо Јулио Баги, један од најистакнутијих књижевних стваралаца на есперанту. Са својим земљаком Коломаном Калочајем, Јулио Баги је допринео више него ико други стварању једне богате оригиналне литературе на есперанту. Баги је почео да изучава есперанто када је имао 20 година, а касније је на њему писао све до своје смрти у 76. години живота. Објавио је 4 збирке песама, 5 романа, 3 књиге новела итд. Његови уџбеници есперанта за Мађаре имали су око 40.000 примерака. Његова последња збирка стихова „Дуга“ појавила се у издању издавачке куће „Стафето“ која се налази на Канарским острвима. Дела Јулија Багија преведена су са есперанта на више националних језика.

НАЈДУБЉИ ПЕТРОЛЕЈСКИ ИЗВОР

Досад најдубљи петролејски извор налази се у Тексасу. Дубок је преко 8.000 метара. Копање тог извора стајало је око 3 милиона долара.

ИЗ ДРЕВНЕ МУДРОСТИ

КАТОН О КЛЕВЕТИ

Неки римски грађанин, који је живео распусним и наopakим животом, оговарао је Катона, римског сенатора. Једнога дана Катон му рече: — Младићу, оружје којим се боримо није нам једнако. Ти радо слушаш клевете и лакомислено их изговараш. Мени је врло непријатно да изговарам клевете, али исто тако нисам навикао ни да их слушам.

ПОЛО ТОНЕ ЗЛАТО ЗА СЛИКУ

Александар Велики замолио је Апела да га слика. Од многих слика на којима је Александар приказиван, најпознатија је била она која је Александра приказивала с

муњом у руди. Прсти као да су се дизали изнад површине слике. Александар је ту слику веома ценио. Говорио је: — Два су Александра: непобеђени син Филипов и недостигнути Апелов. За ту слику Апел је добио 524 килограма злата, како је у хроникама забележено.

НЕЗАХВАЉНИ АТИЊАНИ

Када се једном наљутио Темистокле, атински државник, рекао је Атињанима:

— Нити ме поштујете, нити ми се дивите, него поступате са мном као са платаном. Кад се дигне олуја, ви од страха тражите заштиту под његовом крошњом, а кад је лепо време, онда га гулите и кидате.

Судија је имао друго мишљење

Догодило се у Хамбургу: публика је сатирама седела у гледалишту чекајући стрпљиво да се подигне завеса и почне Вагнерова опера. Те ноћ који је требало да пева главну улогу стигао је на аеродром са закашњењем од једног часа, али тамо већ није било кола да га превезу до позоришта. Очајан директор позвао је амбулантни кола и возач је уз заглушено урлање сирене стигао на аеродром и вратио се натраг са певачем. Али ту се није завршила прича. Полиција је тужила оперу због злоупотребе амбулантних кола и недозвољеног коришћења сирене. Судија је ипак имао друго мишљење: превоз задоцнелог певача је у интересу нације.

ПЕПЕО СЕЗАНА У ХЕЛИКОПТЕРУ

Посмртни остаци чувеног француског сликара Сезана са гробља у Екс-ан-Провансу пренесени су у малу капсулу на врху планине Сен Виктор. Пренос је извршен хеликоптером.

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ

ПО РОМАНУ А. ШЕНОЕ
ЦРТА Ћ. ЛОБАЧЕВ

АЛИ, СИЊОРИ, МИ СЕ
НЕКЕМО ДОКОПАТИ
ОВИХ КРАЈЕВА
ДОК ЈЕ УСКОКА!
ЊИХ МОРАМО
ДА УНИШТИМО!

Шах МАТАНОВИЋ

Пре више од 20 година, једног топлог летњег дана, на обали Саве играо се шаховски меч између црноког дечака Беке и његовог новог познаника са Умке Драгољуба Јаносевића. Бека је био талентован па су његови старији пријатељи уговорили меч са Јаносевићем да би он оценио способности свога партнера. У сеници врбе сусрет се завршио победом старијег од 3:0 али и ласкавом оценом о дечаковој игри и са ветом да и даље проучава шаховску игру и усавршава се. После тога партнери су се разишли, али не за дуго.

Дечак са надимком Бека научио је да игра шах још у раном детињству. Његова породица била је „шаховска“ не само по презимену Матановић, већ и по љубави према шаху коју су имали његови родитељи, старији брат и сестра. Пошто му је отац рано умро, Бека је научио да игра шах од сестре и одмах се укључио у породичне турнире. Играо је са братом и сестром, а кад их је знањем превазишао борио се против њих двоје заједно.

Несташан у школи Бека је задавао бриге мајци и учитељу. Ипак, лек је брзо пронађен — у његовом премештању у одељење где су биле саме девојчице и у — шаху. Мајка је запазила да ова игра смирује његов несташни дух па му је дозволила да пође у шаховски клуб. Каква радост за дечака кад се први пут срео са једним живим шаховским мајстором. Онда је једне вечери опет изненадно своје: Бека је бануо у кућу са десет шаховских гарнитуре. Поређао их је по поду и као генерал заузео место између црно-белих фигура. Објаснио је мајци да није имао ко да закључа шаховски клуб, па је драгоцене фигуре довео кући до сутрадан.

У то време он се упознаје са првим шаховским књигама и учествује на првој симултаног утакмици, коју је давао шаховски мајстор Озрен Недељковић. Ту партију, у којој се бранио француском одбраном, као и многе из својих пионирских дана, Матановић и данас чува. После тога шаховски нотес почео да се попуњава новим партијама са шаховских турнира међу којима су нашле место оне које је играо са старијим партнером са Саве, сада мајстором Драгољубом Јаносевићем.

У првим послератним годинама Александар Матановић ступио је на шаховску арену, заједно са Бором Ивковом и Андрејом Фудерером чинио је дуго година „шаховски тријумвират“. Сви сусрети у дугогодишњем ривалству са Ивковом на турнирским табелама, а њих је до сада било преко двадесет, завршени су увек ремијем — сви сем прве партије. После много перипетија она се завршила Матановићевом победом. Било је ту партија мање или више борбених, али сем ремија, као по неком правилу, никада није постигнут другачији резултат.

За име Фудерера Матановића вежу многе пријатне успомене из ране младости.

Андреја, дуго година наш „шаховски Таљ“, доживео је са Матановићем једну одисеју. Догодило се то кад су са нашом репрезентацијом гостовали по Европи. Побегло им је воз и они су се нашли сами у страном свету. Поделили су дужности: Матановић је добио задатак да смисли како ће се вратити кући, а Фудереру је остало да то практично реализује. После много перипетија млади шаховски мајстори срећно су стигли кући са жељом да никада више не путују, бар не тако.

Пребирајући по успоменама Матановић се живео сећа свог учешћа на полуфиналном турниру за првенство Југославије 1946. године у Скопљу. У почетку је био међу водећим и после петог кола имао је 4,5 поена, а после 7. — 2,5. Невероватно, али истинито јер је у наредна два кола претрпео два пораза, а у међувремену су два учесника напустила турнир. Да несрећа буде већа Матановић је баш њих двојицу победио!

Кад се повела реч о наградама, није могао а да не исприча нешто о награди за успех у радио-мечу Југославија — САД у партијама са Пинкусом. Инжењер Видмар — млађи и он добили су по колекцију лула. Како није пушио, то се замислио над скуповеним поклоним кад му је уручен. Он би вероватно нашао место у колекцији његових трофеја са црно-белих поља да се није појавио новинар „Политике“ Мирко Радојчић који се спремао на пут у Енглеску, па је желео да што више личи на будуће домаћине. Једна за другом луле су напустиле награђеног играча.

БОРБЕ КАМИЛА — ОМИЉЕН СПОРТ

Борбе камила одржавају се сваке године у многим земљама на Средњем истоку. То је одувек био један од најзбуђивјих спортова за становништво у тим крајевима.

У такмичењима учествују само камиле-мушјаци, а боре се за трофеј — камилу-женку. Пре борбе мужјаци-камиле доведу се један до другог, али они не одмеравају своју снагу, него одмах журну један на другог. Уста су им везана тако да не могу да се уједају. Остаје им једино да савладају противника на тај начин што му подметну ногу или га оборе на леђа. Борба понекад траје и по неколико часова. Победник се поносно окреће на све стране док не види женку којој одмах одлази.

Борбе камила у овим крајевима рекламирају се као највећи спортски догађај а публике некад буде и на десетине хиљада.

ДРВЕНА ВИЛИЦА

Зубни лекари у болници за ратне ветеране у Оклахома Ситију само су се загледали: код једног пацијента открили су вештачку вилицу коју је овај начинио само себи од це-

мента, лепка отпорног на воду и дрвених завртања. Власник необичне протезе је 78-годишњи ветеран који им је испричао да ту вилицу носи већ 25 година. Вилица га одлично служи и са њом има тешкоћа само кад једе живаво месо. Пре ње правио је себи вилице од билијарских лопти. Пре половио би једну лопту тачно напола а затим је стругао и обрађивао све док му не би лепо прионула на неспе. Међутим, слонова кост билијарске кугле издржала би само неколико месеци. Сналажљиви старац испричао је још да је своје праве зубе изгубио још 1913. године и да је отада увек сам себи правио вештачке, јер су услуге зубних лекара прескупеле за његов џеп. Сад је ветеран из првог светског рата добио нову вилицу на државни трошак.

WALT DISNEY **ХРАБРИ ПРИНЦ** ОД ДОНЕГАЛА

БОРЕБИ СЕ С ПРАВОМ ВОДОМ ТРИ БЕГУНЦА СУ УСПЕЛА ДА ИЗ КАНАЛА СТИГНУ ДО РЕКЕ...

ЗАШТИЋЕНИ ПОКРЕТНИМ МОСТОМ, ЗАГЛИБАЛИ СУ ПРЕМА ДРУГОЈ ОБАЛИ...

»ЛЕТЕЋИ КОЊ«

Није лако зарађивати хлеб у циркусу. Јер, треба се појавити не само са новом тачком, него је и извести тако да публика буде задовољна. Једна од тих тешких, али у исто време и занимљивих тачака је такозвани »летећи коњ«. На слици је приказана та тачка коју изводи Лин Џордан, најсмелија јахачица у једном циркусу у Атлантик Ситију. Коњ кога је она узахала стоји на врху торња, 12 метара изнад дубоког базена. Публика се окупила околу и чека да Лин Џордан са коњем скочи у базен. Није лако, али она ипак успева. Вода се запенуша, а публика аплаудира.

»ПОЧАСНА КОСТ«

Удружење полицајаца у Ослу установило је одликовање »почасна кост« намењено изузетно способним полицијским трагачима. Два овчара »Рекс« и »Мике« први су освојили ову награду откривши три осуђењеника који су приликом бекства из затвора тешко ранили једног полицајца а другог претукли да је једва остао у животу.

Стручно мишљење

Недавно је један холивудски ресторатер доживео двоструко изненађење. Прво, у току ноћи неко му је обрио касу из које је узео сав пазар а друго, тај исти оставио је још и следеће писмо: »Прошле године нашао сам у вашој каси 307 долара више него данас. Разлог: гости вас напуштају јер вам не ваља шеф кухиње. На пример: јуче вам ручак ништа није ваљао! Надам се да ћете ово узети у обзир. С по здравом, непознати пријатељ!«

Војник је изгубио

Неки Ханс Бах из Бад Гаштајна у Аустрији није могао да уђе у свечану салу општине у којој се прослава његовог стоти рођендан јер га на улазу нису препознали. Разлог: Ханс је обривао браду коју је годину носио. На питање присутних новинара због чега је то урадио Ханс се смешкајући рекао: — Чинила ме је старијим.

Тисема читалаца

Желела бих да се дописујем с читаоцима »Политикиног забавника«. Катарина Захурин, Савска 6, Сремска Митровица.

Желео бих да се дописујем са вршњацима из наше земље. Љубитељ сам модерне музике. Скупљам стране марке и разгледнице. Имам 14 година. Живота Живановић, ул. Душанова 14, Крушевац.

Имам 13 година и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Светлана Станојевић, о. ш. »Карађорђе«, з. п. Рача Крагујевачка.

Радо бих се дописивала са друговима и другарицама из наше земље од 14 до 20 година. Вера Ковачевић, ул. Први мај број 12, Пећ.

Како већ дуже времена учим енглески то бих желео да се дописујем са друговима и другарицама из Енглеске. Миодраг Божиловић, Вишњичка 13, Београд.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Имам 14 година. Волим забавну музику, а скупљам разгледнице и салвете. Језик дописивања српскохрватски и немачки. Магдалена Тракоштанец, ул. Војводе Степе 12, Ваљево.

Желео бих да се дописујем са читаоцима »Политикиног забавника«. Имам 17 година. Скупљам плоче и марке. Слободан Иванов, Ваздухопловна гимназија »Тито«, Пд, Мостар.

Желела бих да стекнем пријатеље из свих крајева наше земље. Бавим се филателијом, а волим спорт и музику. Имам 13 година. Љуба Вуксановић, ос. школа »Богдан Јоковић«, Брезна код Горњег Милановца.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Скупљам разгледнице, марке и налетнице са кутија од шибница. Језик дописивања: српскохрватски, руски и француски. Свето Трифуновић, уч. III-2 ШГЦ, »Д. Добрић«, Лешница, Лозница.

Као стални читалац вашег листа желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Златица Новаковић, уч. I раз. гимназије »Иво Лола Рибар«, Сремска Митровица.

Похађам II-1 пољопривредне школе — сточарски смер. Радо бих размењивао разгледнице градова, волим народну музику. Желео бих да стекнем пријатеље у нашој земљи и у СССР. Чедо Јаворина — Интернат — Падинска Скела код Београда.

Морнари смо са разарача »Пула« и желели бисмо да се дописујемо са девојкама и младинама из целе земље. Наш хоби је размена разгледница. Милун Јуре, Р-22, Сплит, Драгван Митровић, Р-22, Сплит.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље и СССР. Скупљам наградне марклице. Имам 14 година. Бисерка Марјановић, О. ш. »Бранко Крсмановић«, Доња Мутница код Параћина.

Обе смо ученице V разреда и имамо по 11 година. Желеле бисмо да се дописујемо са другарицама и друговима из наше земље. Невена Поповић и Веселинка Мишковић, »Буре Салаја« број 3/III, Титоград.

Имам 17 година и желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Желим да размењујем разгледнице и плоче забавне музике. Јелена Ајдиновић, Маре Мандић 24, Панчево.

Желела бих да се дописујем са вршњацима из наше земље. Имам 12 година. Скупљам разгледнице, слике глумца и певача, марклице од чоколаде. Снежана Димитријевић, Мутапова 30, Београд.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Имам 15 година. Верница Козаков, Југ Богданова 26, Зрењанин.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из земље и иностранства. Имам 11 година и идем у V разред. Скупљам разгледнице. Језик дописивања српскохрватски и руски. Миљана Филиповић, О. ш. »Богдан Јоковић«, Брезна, код Горњег Милановца.

Желео бих да се дописујем са читаоцима вашег листа. Имам 13 година. Радомир Јовичић, Ново насеље, Кумодраж, ул. Кружна број 2/1.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Скупљам стари новац и разгледнице. Алија Вилајак, ул. Крајинка 28, Босанска Дубица.

Желела бих да се дописујем са читаоцима »Политикиног забавника«. Ученица сам Економске школе. Марија Римац, Сремска Митровица.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Волим забавну музику. Имам 12 година и идем у шести разред. Славина Недић, О. ш. »Богдан Јоковић«, Брезна, код Горњег Милановца.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Имам 16 година. Волим спорт и филм. Жарко Холендер, ул. Светозара Марковића 7/3, Крагујевац.

Желела бих да се дописујем са другарицама из Мађарске. Језик српскохрватски и мађарски. Илонка Мајлот, ученица VII-а разреда О. ш. »Милета Протић«, Товаришево, Бачка.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Завршио сам графичку школу. Богољуб Богумић, В. Н. 7071-6, Н. Корито, Минићево.

И ШИВЕЊЕ ЈЕ ЈЕДАН ОД ХОБИЈА ДИЈАНЕ ИВКОВИЋ

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље и иностранства. Идем у IV разред и имам 11 година. Волим народне песме и спорт. Скупљам омоте од чоколаде и фотографије радио-певача. Дијана Ивковић, Теочин, Брезна.

ДЕЛФИНИ — СПАСИОЦИ

Једно велико јато делфина пет дана је штитило од ајкула једну малу јахту коју су, оштећену и без крме, таласи носили по Атлантику.

То су испричали Америкавац Фредерик Рамбо и његова жена пошто је морска струја дотерала њихову јахту, дугачку свега пет метара, до обале код Веро Бича у Флориди. Њих двоје су из Кејп Канаверана кренули на спасавање. После два дана нишла је бура и таласи су им

однели и крму и висећи мотор. Убрзо потом ајкуле су опколиле њихов чамац.

„Оне су осећале да ће доћи до праве гоџе ако само буду стрпљиве и чекају. Било је страшно и ми уопште нисмо спавали. Сасвим неочекивано помоћ нам је дошла кад је наш пас „Бари“ почео да лаје на ајкуле. На његов лаж крај самог нашег чамца изронило је око 200 делфина.“ Делфини, за које се зна да

су често притицали у помоћ бродоломницима, природни су непријатељи ајкула. Својим кљунастим, оштрим носевима они могу чак и да усррте ове „морске разбојнике“. Делфини се готово нису одмицали од чамца не дозвољавајући ајкулама да му приђу. То је трајало пет дана све док се чамац, који је за то време ношем таласима превалио 350 километара, није сасвим приближио обали.

НАВИКА ЈЕ НАВИКА

Кенгурче „Бумер“ има тек годину дана. Из Аустралије је допутовало у Калифорнију али није хтело дручити се да једе него само из торбе. Мала Емилија Моралес направила

је торбу од вуненог ћебета која се може обесити. Кенгурчету Бумеру веома прија густа супа од овсених пахуљица.

ПРИЧА

На вратима баракe било је масном бојом написано „Инжењер“, Рекс Брјус је, као и увек, савладао смешак и ушао унутра. Главни инжењер Крег Ворен, стајао је поред прозора и гледао напоље на реку преко које се пружило пола лука новог моста. За неколико дана на другој обали биће пободено прво коље у земљу.

Брјус је стао поред Крега Ворена и запалио цигарету. Панораму предела — равницу а иза ње у даљини море — видео је већ сто пута и није више остављала на њега никакав утисак.

— Леп мост — рече Брјус — необично леп мост. Само ако су прорачуни тачни. Ворен слеже раменима.

— Још увек те старе бриге, Рекс? Брјус климну главом.

Иначе га не бих овде наместио. Али знаш како је. Људи су нам потребни и при-мамо сваког ко се понуди па чак и ако је изашао са робије као овај Морган. Сваки човек нам треба ако хоћемо тачно да се држимо термина.

— Сигурно — рече Ворен — сигурно. — Колико је добио? — упита Ворен. — Дванаест година, Мора да су поротници били добре воље. Закључили су да није било посреди убиство са предумишљајем него убиство из нехата. Па, изгледа, да су му сада поклонили две године.

Брјус му положи руку на раме. — Не чини ништа непромишљено, Крег! Уклањај му се с пута. Чим ми се пружи могућност, преместићу га.

Морган одмахну главом. — Још ћемо се видети, Крег. Видећемо се у то буди сигуран.

Он је лежао у води а један тежак челични носач притиснуо му је десну ногу. Ворен није осетио бол али ногу није у-гао ни да помакне. Рекс Брјус је до-трчао и повикао још издалека:

— Извући ћемо те, Крег. За неколико сати добићеш кола са дизалицом.

Ворен је пребледео. — Кроз неколико сати ја ћу бити мртав — рече он. — Плима већ почиње да надолazi, а ја већ сада једва држим главу изнад воде. Склањајте ми тај проклет челични носач са ноге, Рекс!

Покушали су са тридесет људи. Челични носач се није ни померио. После два часа одустали су. Рекс Брјус је држао Воренову главу изнад воде.

— Када би имали лекара — рече он — постојала би још једна могућност.

Ворен га је ужаснуто погледао.

— Проклетство — рече он — па боље је и без ноге него мртав. Онај Хал Морган је лекар.

— У реду, — одврати Брјус — доведи Моргана.

Није требало дуго да тражи Моргана.

— Можете ли да извршите ампутацију? — упитао га је.

Морган климну главом.

— Могу — али мени је забрањена пракса.

— Којешта, човече! — одговори Брјус. — Примам одговорност на себе.

Када је Брјус са Морганом дошао, Ворен је гризао усне. Човек који је држао његову главу док је Брјус био одсутан пустио га је а Брјус је опет преузео да га придржава како му вода не би преплавила главу. Морган се сагнуо и опипао Воренову ногу.

— Но? — упита Ворен. — Свршавај брзо! — Испулету је воду.

— Кроз пет минута са мном ће бити свршено.

Морган слеже раменима.

— Брјус већ зна — мени је забрањен рад, Крег. Нико не може да ме присили да чиним то што тражите од мене. Све зависи од тебе, Крег.

Ворен је хтео да се придигне, али носач га је чврсто држао. Мали талас прешао му је преко браде.

— Па добро — проговори Ворен дах-ћући — ти си невин. Ја сам убио своју жену. Је ли ти задовољан?

— Задовољан сам — рече Морган и ба-ци се на посао.

КАД ЈЕ ПЛИМА НАИШЛА

— Да, да, старе бриге. Ми добијамо готове планове и према њима гради-мо. Немам ништа против планова, али темељ ми се не допада. Темељ на коме мост лежи. Стена није тако масивна као што показују цртежи.

Показао је прстом доле на градилиште.

— Довили смо једног новог, Хала Мор-гана. Постарај се за њега!

Ворен се укочио.

— Хал Морган?

— Ено га доле — рече Брјус.

Крег Ворен је на први поглед познао Моргана. За десет година мало се про-менио. Изгледао је само мршавији и жи-лавији — и сиромашнији. Када га је Во-рен последњи пут видео, Морган је био човек лепе спољности, у најбољим го-динама, врло добро обучен. Наравно, у оно време пракса му је доносила добре приходе.

— Познајеш га? — упита Брјус.

— Био је лекар — одговори Ворен. — Живели смо у истом граду. Тада је убио једну жену — моју.

— Опрости, рече Брјус, то нисам знао.

— Нека се он испред мене склања! — одговори Ворен и изађе напоље.

Провео је цело пре подне на градили-шту и покушао да мисли на друге ствари а не на Хала Моргана. Али то није било лако. Када се попео на брежуљак да у тишини пуши цигарету, Хал Морган је готово натрчао на њега.

Морган је застао а усне су му задрх-тале. Али убрзо се прибрао и поглед му се смирио. Ворен је запалио цигарету ко-ју је малочас неодлучно држао у руци.

— Здраво, Хал. Последео си.

Морган климну главом.

— Дуго је то трајало, Крег. Често сам на тебе мислио кад су зидови моје ћелије постојали тако тесни да сам мислио да ћу се угушити.

— Тако? — рече Ворен отегнуто.

— Твој исказ је био пресудан — рече Морган. — Твоја реч је била одлучујућа када су ме прогласили кривим.

Ворен се насмеја.

— Губи се — рече бесно. — Губи се док нисам учинио нешто што је суд за-боравио да учини.

Ворен је гледао за њим како лаганим уморним корацима силази доле са бре-жуљка. Тада је и сам сишао да контро-лише радове. Река није била велика али ће са уша у море кроз неколико минута надохћи плима. Ворен је обукао чизме и загазио у воду.

Затим се десило. Темељ је без икаквог претходног знака попустио. Напола за-вршен мост се затресао, срушио и разбио као играчка. Нико није страдао. Нико осим Ворена.

ШТА ПАРИЖАНИ НЕ ЗНАЈУ О ПАРИЗУ

Многи Парижани верују да добро познају свој град, а он је у ствари за њих пуна тајни. Већина њих никада није била у Пан теову ни се попео на Ај-фелову кулу. Али то није све, многи од њих не знају за постојање извесних служби које свакоме ко се нађе у о-вом граду стоје на располага-њау.

Млада које не привлаче кружоци је-је, битласи и друштво чуваца могу потражити разонду у изванред-ном париском орнитолошком клубу. Тамо слушају предава-ња о анатомији птица, о томе како да освоје њихово по-верење, о изградњи птичјих гнезда и заклона, њиховој исхрани. За младе постоји исто тако школа у којој се учи изградња минијатурних возова и железничких пруга, локомотива и малих аутомо-била.

У кинотеци се могу доби-ти на позајмицу готово сви филмови од почетка кинема-тографије до данас. У доба карневала, како одрасли та-ко и деца, могу позајмити све врсте костима, образина и маски од историјских до

савремених. Свако се по же-љи може прерушити у мус-кетара, кардинала или пите-кантропа. Одећа свих врста може се добити код једне старе филмске фирме, која чува окл 20.000 костима.

То је тек почетак могућно-

сти које се сваком пружају у овом гостољубивом граду. Свако може позвати из Клу-ба песника правог песника који ће за 10.000 до 20.000 старих динара говорити сво-је стихове и разговарати с присутнима о поезији. Љуби-

тељи ликовних уметности мо-гу да изнајме једног Пикасоа или слику неког другог са-временог великана за скром-ан износ. Слика која вреди 300.000 старих динара може се држати на зиду месец дана уз кирију од 6.000 старих динара.

Може се догодити да неко у Паризу организује пријем на који је позван неки мини-стар или друга истакнута лич-ност. За ту прилику он жели да има почасну стражу. Ствар је једноставна. Он ће се обра-тити команди Републиканске страже и изнајмити једног или више униформисаних представника реда у белми рукавицама. С друге стране, свако ко се у Паризу осети угрожен може изнајмити пла-ћеног телохранитеља званог „горила“. Наоружан и дискрет-ан, он ће га пратити као сен-ка и бранити у случају опа-сности. Ако, пак, неко жели да посети мање познате кра-јеве Париза као што су Ката-комбе, може да изнајми за водича студента или студент-кињу по цени од 2.000 до 2.500 старих динара на сат.

У случају психичке депре-

сије или усамљености, скло-ности ка самоубиству или о-чајању, напуштена особа тре-ба да окрене број телефона С.О.С. „Пријатељство“. Јави-ће се пријатељски глас који ће уложити сав труд да по-могне очајнику.

Најзад, може се десити да неки одушевљени посетилац Париза жели да да одушке својој срећи на један особен начин. Он може захтевати да се о његовом трошку осветли

блеском рефлектора свака јав-на зграда или споменик. Шта-више, такво задовољство не стаје много. Један час илumi-нације зграде Опере стаје све-га 7.000 старих динара а му-зеја Карнавала 5.000. Освет-љавање кипа Клемансоа на Јелисејским пољима кошта само хиљаду старих динара а најскупље задовољство пред-ставља илуминација Ајфело-ве куле. Она стаје око 45.000 старих динара.

ПАС ПРОТИВ ДВА ТИГРА

Непажњом чуваца побегла су два тигра из кавеза јед-ног циркуса, која је био на гостовању у Пентвуду, САД. У општој паници једино је клонов пас сачувао присеб-ност. Бесно кевћући трчао је око звери све више сужава-јући круг и тако их најзад вратио у каве:

НЕПИСМЕНИ „ПИСАЦ“

Мексиканац Жозе Моралес ради на роману, који треба да буде нека врста аутобиографије. Само по себи ништа необично, занимљиво је то што он не зна ни да чита ни да пише. Текст диктира секретарица, она после мора да му чита страну по страну да би унео потребне исправке.

„За моју прву књигу је већ касно, али пре него што почнем друге, научићу да читам и пишем — обећава књи-жевник-аналфабета.“

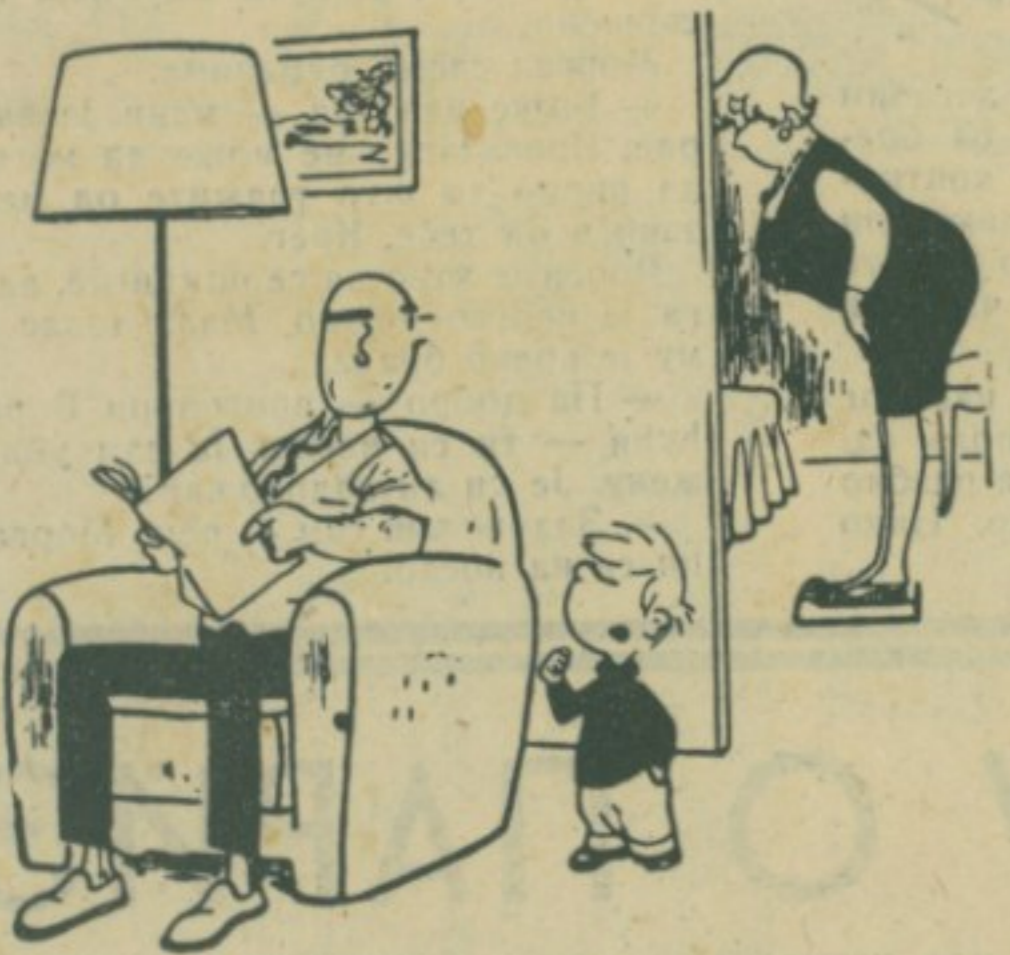
ТУЊИ ХУМОР

... А САД ОПТРЧИТЕ СОВУ КРУПНИМ КОРАЦИМА...

— ИМЕ, АДРЕСУ, БРОЈ КОЛА, БРОЈ ПОЛИСЕ ОСИГУРАЊА И АКО ДОЗВОЛИТЕ, ЈА ВИХ ЗАВЕЛЕЖИЛА И АДРЕСУ КРОЈАЧИЦЕ КОЈА ВАМ ЈЕ САШИЛА ОВАЈ ДИВАН КОСТИМ?...

— БОЈИМ СЕ ТАТА ДА ЂЕМО ДАНАС СЛАВО РУЧАТИ...

Један од највећих мајстора ренесансе Ботичели дете је златног доба Фиренце. Међутим данас после толико векова наше око одмара се посматрајући хармоничне и поетичне композиције Ботичелија. Његови ликови су благи, савршени, витких тела и нежних руку. Али оно што више од свега оставља утисак то је она гајанствена, неухватљива, мека туга која зрачи са сваког његовог лика. Рекло би се да су то људи који су упознали лепоту живота, али исто тако и његову пролазност.

Сандро Ботичели рођен је 1444. или 1445. године у многочланој породици Мариана Филипеија, штавиоца кожа. По једним историчарима његовом старијем брату Бованију другови су наденули име „ботичело“ што значи мало буре. Мали Сандро је наследио надимак од брата и даровао га је историји.

Дечак је брзо учио али, на жалост, читање, писање и рачун нису га занимали. Послали су га једном позлатару да учи занат. Међутим, дечак није могао да се скраси и једног дана се обрео у сликарској радионици познатог фра Филипа Липија.

Ботичели се никада није женио. Па ипак, он је постао славан као сликар жена. Његова „Фоса“, многобројне мадоне и грациозне Јудите привукле су пажњу моћних Медичија који су у то време владали Фиренцом. Огромно богатство које су стицали банкарским манипулацијама омогућавало је да владају републиком у „кадифеним рукавицама“. Лоренца Величанствени био је не само мецена већ и песник, окупљао је око себе филозофе, сликаре, песнике и музичаре. Фиренца је постала средиште европске културе.

Ботичели је имао 25 година када је почео да ради под

БОТИЧЕЛИ
СЛИКАР ПРОЛЕЋА

ПОКЛОНСТВО КРАЉЕВА

меценатом Медичија. Три његова најсјајнија дела везана су за ту династију. То су Палас и кентаур у коме богиња Атина кроти кентаура што

симболички представља тријумф Лоренца над хаосом и анархијом, Пролеће и Рађање Венере. Ово последње дело је једно од најславнијих у италијанском сликарству. Богиња љубави је изронила из зеленомодрих валова а ланор је носи ка обали где се једна пратиља спрема да је обуче у раскошну хаљину.

Слава сликара се надалеко пронела и њега је с пролећа 1481. године позвао у Рим папа Сиксто IV. У Ватикану он је насликао неколико његових портрета а зидове Сикстинске капеле украсио са три фреске.

Када се вратио у Фиренцу, Сандро се налазио на врхунцу славе. Био је омиљен и свуда тражен. Међутим, златно доба Фиренце је почињало да губи свој сјај. Фанатични доминиканац и реформатор Савонарола осуо је сву своју жуч и огањ против моралне покварености и корупције које су владале у цркви и друштву. Када је и сама владавина Медичија постала мета његових напада, народ је стао уз њега и протерао породицу Медичи из Фиренце. Али папа Александар VI је ућуткао силног доминиканског калуђера, кога су прво напустили његови приврженици а затим и масе. Једног јутра 1498. године проповедник је осуђен због јереси,

обешен а затим спаљен на тргу у Фиренци.

Под утицајем фанатичних проповеди Савонаролиних Ботичели напушта око 1491. године сликање античких тема „грешну и паганску заблуду“ и спаљује своја дела. Жар његове љубави за лепотом који је извирао из радости за животом трунио је. Од тада ствара готово искључиво суморна дела. Његово последње велико дело „Тајанствено обожавање“ насликано је 1501. године. У њему су приказани мрачни понори и страхоте смака света. После тога кичица песника-уметника је пресахла. Ботичели је постао трагична жртва истине да свака велика уметност црпи своје животне сокове из стварности.

Можда су хулању у које се повукао Ботичели допринели нови великани фирентинског сликарства који су стасали. Била је то права плејада генија на челу са Леонардом да Винчијем, Микеланђелом и Рафаелом. Млади су створили један нови, величанствени стил који је прегазио љупку лепоту Ботичелија.

„На крају живота, неспособан за рад, згрбљен да је морао ходати са два штапа, умро је у седамдесет осмој години“.

ЧОВЕК С МЕДАЉОМ

ВЕНЕЦИЈАНСКЕ РОЛЕТНЕ ИЗ ФРАНЦУСКЕ

Кажу да у Венецији нема венецијанских ролетни, нити их је икад било. Ролетне са тим именом имају дугу историју. Према казивању људи који се баве испитивањем таквих ствари оне су се први пут појавиле у Француској почетком 18. века. Одатле су пренесене у Енглеску, а из Енглеске у Америку. Још око 1760. године америчке новине су рекламирале венецијанске ролетне. Пошто су тада биле сувише скупе, то је мали број грађана могао да их купи. Њихово име потиче од изатканих трака на којима су ролетне висиле. Те траке називане су „венецијанке“, а вероватно због копча који је купљен у Венецији. У Француској су те ролетне називане жалузине а на Блиском истоку персијанери, у Шпанији и Италији: персијана. И Венецијанци их зову персијана, а Енглези и Американци — венецијанске ролетне.

ЦИНОВСКИ БОБОВИ

Бобови (врста санки) први пут почели су да се употребљавају у Америци око 1800. године и имали су циновске размере. У њих је могло да седне и до 50 људи. Пошто није било одређених стаза као данас, то су се такмичења одржавала на обичним залеђеним путевима, па је често долазило до несрећа у којима је много лица гинуло или бивало озбиљно повређено. Последње такмичење великих бобова одржано је 1920. године близу Њујорка, када је један боб, у коме је седело 20 жена, слетео с пута и ударио у једно дрво, па је 8 жена погинуло а остале су биле теже повређене.

ПОД
МИКРОСКОПОМ
ВРЕМЕНА

Предање каже: када је 508. године пре наше ере етрурски владар Порсена опсео Рим, један римски младић по имену Гај Муције, да би спасао оца бину од опасности, одлучио је да се пробије у непријатељски логор и убије Порсену. Међутим, срећа га није послужила. Муције је погрешком убио царског писара, био ухавањен и одведен пред разјареног етрурског цара.

Желећи да покаже своје пре зрење према мукама и смрти Муције је ставио своју десну руку над ватру жртвеника. Рука му је изгорела, али Муције није пустио ни гласа. Импресиониран величином Муцијевог духа и његовом неустрашивошћу Порсена је пустио

свог заробљеника и наредио да се опсада Рима прекине. „Ако Рим има такве синове, ми никад нећемо заузети тај град“ — казао је цар. А Муције је по повратку у Рим добио надимак Сцевола (левак) који је остао и његовим потомцима.

И руска историја забележила је један случај који толико подсећа на предање о Муцију Сцеволи да су његовом познатог хероја његови савременици назвали „руским Сцеволом“.

За време ратова с Наполеоном 1812. године у руке француских војника пао је један руски сељак. Када су му на лево руку врелим тљожњем утаивали жиг у облику слуга, он

је дохватио секиру и сам себи одсекао „опогањену“ левицу. Том јуначком поступку безименог сељака посвећена је једна слика Ивана Ивановича Теребјева. На њој су, поред јуначког сељака који енергично замахује секиром, и два Француза који су се буквално избезумили од ужаса и страха. Њихова измождена лица, поцепане чизме и рупе на мундирима и чакширама, сведоче о стању Наполеонове војске за време повлачења.

И руски вајар Демут-Малиновски овековечио је 1813. године овај догађај скулптуром коју је назвао „Руски Сцевола“. На њој је пркосни сељак представљен полунаг, као антички херој.

РУСКИ СЦЕВОЛА

ОСВЕТА ЦРНОГ МЕДВЕДА

У пролеће 1964. године три пријатеља Ерд Стинес, Расај Вилијамс и Гордон Меклин кренули су у лов на медведе на Аљаску. Сва тројица били су педесетих година и у лов су одлазили тек једном или два пута годишње. Овог пута кренули су с намером да убију бар једног од опасних мрких медведа, који живе у долини реке Кодијак.

Време им није било ни најмање наклоњено. Готово у току целог априла и у првој половини маја падао је снег. Истина, није се дуго задржавао али те честе промене нису биле нимало повољне за лов. Осим тога, услед земљотреса који је те зиме погодио Аљаску, медведи су се из свог зимског сна пробудили раније него обично и кренули ка југу у потери за храном. То привремено буђење чинило их је нервозним и раздражљивим тако да су били опаснији него икада.

Још је нешто необично било за медведе тог пролећа: мечке су с младунцима и даље остале у својим зимским склоништима мада се нормално оне прве појаве и поћу у потрагу за храном.

Пуне две недеље лутали су напразно док нису угледали прве медведе а тек 26. маја наишли су на мечку с мичићима. Међутим само неколико стотина метара од њих врзала су се још два медведа. Ове две групе медведа нису могле да виде нити осете присуство једни других.

У непосредној близини ова два крупна мужјака појавила се породица дивљих свиња. На челу се налазио огроман вепар док је за њим ишла нешто мања жена и за њом, једно за другим, три прилично одрасла прасета.

Кад су медведи приметили ове непријатеље онако измршавели и ослабљени нису

желели кавгу већ су пожурили да што пре умакну. Бежећи наишли су на мечку с мичићима. Медведи су застали, као да су правили ратни план како да се супротставе дивљем вепру који је журио у њиховом правцу. Изгледало да су ипак закључили да је најбоље да умакну и док је највећи мужјак остао да брани одступницу остали су се удаљили. Када је пришао доста близу медведу, вепар је мало застао и као да се договарао са својом женком о тактици напада јер се она одмах одвојила од њега у покушају да обиђе медведа. И медвед је пожурио узбрдо за осталима.

Био је то диван велики медвед и ловци су пошли у потеру за њим. Могли су да га виде издалека како се шепури поред женке представљајући се као херој, мада је у ствари кукавички умакао испред дивљег вепра. Али то није било никакво чудо. Дивљи вепар је тако страшно непријатељ да ће се мало која животиња усудити да му изађе на меѓан.

Али медвед, изгледа, није имао среће тог дана. Док се он шепурио међу осталим медведима, изненада се појавио још један медвед, који је сам лутао по околини. Био је то диван мужјак, отприлике исте величине и снаге као и велики медвед који је умакао испред дивљег вепра. Разликовали су се само у боји. Новопридошли медвед био је потпуно црн и ловци су га крстили мистер Црни, док је други био мрк и он је добио име мистер Браун. Чим је приметио Црног, мистер Браун је одмах похитао да му стави на знање да нема шта да тражи и упутио се према њему спреман за обрачун. Али мистер Црни, који се по нашар као усамљени осветник из вестерн филмова, ни

је обраћао пажњу на претње мистер Брауна.

Да би показао да се не шаљу мистер Браун се усправио испред придодшлице сав наком стрешен, спреман на борбу. Црном медведу није требало много, прихватио је борбу. Ударци су се смењивали таквом брзином, зуби гризли таквом снагом да се борци ускоро уопште нису разликовали. Било је то једно клупко које се час ваљало по земљи а час рвало стојећи. Борба се више није могла пратити.

Двобој није дуго трајао. Ловци су могли да виде како је један медвед остао на земљи док се други усправио, сео поред побеђеног противника и почео да лиже своје ране. Тек тада су ловци могли да распознају победника. Био је то мистер Црни.

Остали медведи који су по сматрали борбу нису ничим показали да навијају за једног или другог, мада се претпостављало да су њихове симпатије на страни мистер Брауна, јер су и они припаднали истој врсти — бар по крви. Међутим, они су сматрали да победнику припада слава и зато су пришли Црном и почели да га лижу док на побеђеног нико није обраћао пажњу.

Ловци су желели да искористе прилику и да убију Црног јер се ти медведи ретко срећу. Мистер Црни, мада је уживао почаст коју су му указивали други медведи, није заборавио на опрезност. Устао је и почео да шета околу како да је предосећао неку опасност. Када је приметити ловце, дао је знак за узибу и цела група је почела да бежи. Ловци су се налазили на раздаљини са које су могли да погоде црног медведа, али ипак нису пуцали јер се он вешто кретао између мечке и мичића. Испалили су неколико метака у ва

дух у нади да би се медведи разбежали и они могли слободно да гађају Црног. Али овај је вешто избегавао да се покаже.

Када су увидели да неће моћи да га убију, ловци су се вратили да бар понесу мрком медведа. Али на њихово велико запрепашћење — медведа није било! Вероватно да није био мртав и кад су ловци припуцали он је умакао. Био је само рањен јер су се познавали крвави трагови.

Ловци су сматрали да им се указује zgodna прилика да убију и црног и мрког медведа па су се поделили: Расај је пошао за рањеним мрким а друга два ловца за Црним. Ерд и Гордон су убрзо приметили групу медведа, али међу њима није више било Црног. Ипак су открили његове трагове и пратили га све до реке где је очигледно желео да се напије воде, а вероватно и опере. Узалуд су ловци претражили целу околину, ни

медведа ни његове трагове нису могли открити. Како су понели лак шатор са собом решиху да ту преноће и да ујутру наставе трагање.

Разапели су шатор на једном пропланку стотинак метара од реке и док је Ерд отишао на реку да узме воде, Гордон је скупљао суве гранчице по шуми да би наложио ватру. Тешко да су се задржали ван логора десетак минута, кад су зачули како се нешто ломи у њиховом логору. Ствари су летеле на све стране. Шатор је био поцепан у комаде. На своје велико изненађење схватили су да то црни медвед „прави ред“ у њиховом логору. Била је то освета мистер Црног због узнемиравања.

Ловци су покушали да се некако домогну својих пушака које су стајале наслоњене на једно дрво. Међутим, црни медвед је изгледао страшно тако да се нису усуђивали да му приђу ближе. Ипак су се надали да ће има-

ти довољно времена да се дочепају пушака када се он удаљи и убију га. Али мистер Црни као да их је „прочитао“, полупавши све по шатору приметно је пушке наслоњене о дрво, дограбио их је и почео њима да удара по дрвету. Није их испуштао док није поломио кундаке.

Пошто је све уништио, заостао је мало као да је осматрао да није нешто заборавио, а онда се полако удаљио и нестало у мрачној ноћи. Узалуд су га ловци су трагали, нису га нашли. Дуго су размишљали где се медвед могао сакрити пре него што ни је уништио логор. И једини закључак је био да се медвед попео на неко дрво одакле их је посматрао, јер је познато да се црни медведи лако пењу по дрвету. Ерд и Гордон зарекли су се да више не иду у лов на црне медведе, док је Расај лако изашао на крај с мистер Браунем.

НОСОРОГ НА КРОВУ

крили иза угла: посматрамо и узбуђујемо се.

Каваљер се шеткао по крову, затим се зауставио на самој његовој ивици, истегаво врат, завртео главом, почешао ногом рог на челу и — скочио на димњак. Скаменили

Директор Московског зоолошког врта И. П. Сасновски написао је часопис „Агачњок“ подуху чланак о покушајима бекства његових „питомаца“ под насловом: „Пет бекстава“. Ово је један од тих пет случајева.

У једној од последњих партија дивљих животиња које смо добили за попуњавање наше колекције била су и два одрасла носорога. Придошлице смо због свестраног прегледа и проучавања сместили, како закон и предвиђа, у једномесечни карантин. Али, већ сутрадан, непажњом једног нашег младог сарадника један од носорога за време храњења побегао је из кавеза и за тили час се нашао на... крову троспратне стамбене зграде.

Узбуна! Како га ухватити и вратити у карантин? Брзо смо утврдили да је побегао он а да је она, на срећу, остала у кавезу. Знајући њихову узајамну приврженост, одлучили смо да њу изнесемо, онако у кавезу, на улици и поставимо тако да је он мора приметити. Можда ће га његова жарка љубав натерати да се врати. А ми смо се са-

смо се: пропашће кроз њега! А као нам Африканца — леп је и скуп примерак. Сарадник који је испустио носорога нервирао се више од осталих и преклињао да га пустимо да се испне на кров. Нисмо му дозволили.

Протекло је напетих тридесет минута а носорог се и даље „кадио“ на димњаку. А ако наведемо женку да га зове? Донели смо дугачак прут, протурили га кроз решетку кавеза и стали да је голицамо. Она је одмах протрчала испуштајући промукле звуке. На језику носорога они су значили узбуњу, опасност и тај сигнал SOS био је одмах примљен. Мужјак се накомстрешно, скочио с димњака на кров, у трену се нашао на ивици и — доле женки у помоћ. Ево, већ је на земљи, обилази око њеног кавеза, зауставља се крај другог, припремљеног за њега и постављеног крај њеног. Он гледа своју „другарицу“, костреш

се али се не одлучује да пређе праг отворених врата на кавезу. Дуго стоји као да размишља, загледа у кавез, обазире се на све стране, затим протура главу са огромним рогом, опрезно прави један корак, други... Сад му је цело тело у кавезу, напољу је још само реп, још само мало...

Доносим одлуку: До ђавола и с репом, реп ће опет порастати. Наређујем: „Хватај!“ и помоћу ужета врата кавеза се с треском затварају.

После карантина носороге смо преместили у већи стан. И данас у њему живе. Само нешто није у реду: никако не можемо да од њих добијемо потомке. Носорози не дају наследнике тек тако: потребни су нарочити услови. Ево како се догађа на слободи:

За свој дом изабере велику дупљу у неком дрвету, удубљење у стени или малу пећину. Он је снабдевач: скупља комадиће глине, влажи их слузастом течношћу из кљуна и слаже их на гомилу. Она је зидар: слаже грудвице земље једну на другу и зазиђује предњу страну. Без нацрта и плана, али строго води рачуна да у том зиду остане отвор кроз који ће моћи да се уђе у стан. Измерила је: може се ући. После тога женка улази у свој „дом“, окреће се главом према „вратима“, и наставља са зидањем све док не остане сасвим мали отвор кроз који може да провуче главу али не више и да изиђе.

Кад се тако доброволно зазидала, она канџама копа ру-

пу-колевку и после дан-два полаже у њу јаја. Читалац је у недоумици: носорог и јаја? Да, све је у реду. У реду је због тога што ово није прича о четворногим афричким носорозима, већ о крилатим. Постоје такве птице: велике су као врране, а понекад и као добро угојене кокошке. Те птице имају огроман кљуна и знад њега велику израслину сличну рогу због чега их називају носорозима — или кљуносорима; ако вам се тако више свиђа.

Најзад су се појавили птићи и сад „отац“ једва стиже да исхрани целу породицу. Научници су израчунали да у току периода исхране потомства мужјак мора да донесе 20.000 до 25.000 оброка. Ако узмемо да је сваки оброк тежак 15 до 20 грама, онда једногодишњи резултат његовог рада износи — прерачунат у килограме — 400 до 500 килограма.

Птићи расту. У гнезду постаје тесно и загушљиво али подмладак још не уме да лети. Тада женка пробија зид и „лети у загрљај“ свом одашном супругу. А птићи, видећи да су остали сами, поново се зазидавају остављајући само мали отвор кроз који ће их родитељи, сад већ удруженим снагама, хранити до њиховог пунолетства...

ЛИЧНИ ПРИМЕР

Мери Смит из Толеда, САД, упућена је у болницу где је требало да јој буде извађено слепо прево. Али она никако није хтела да пристане на операцију. Да би јој доказао да је данас операција слепог црева нешто сасвим лако, муж се подвргао таквој операцији. Тек тада је и она пристала. Хируршка интервенција стигла је у последњем часу.

*

КАСНО СЕ ДОЗНАЛО...

Билу Стантону из Шабајгона, савезна америчка држава Висконсин, обустављена је старосна пензија јер није могао да докаже да је данас операција слепог црева нешто сасвим лако, муж се подвргао таквој операцији. Тек тада је и она пристала. Хируршка интервенција стигла је у последњем часу.

ДЕКАРТ

НЕПЕР

МОНЖ

ВИЈЕТ

ЗА ОНЕ КОЈИ ВОЛЕ МАТЕМАТИКУ

Четири личности на нашој слици су славни математичари. Знате ли по чему су чувени?

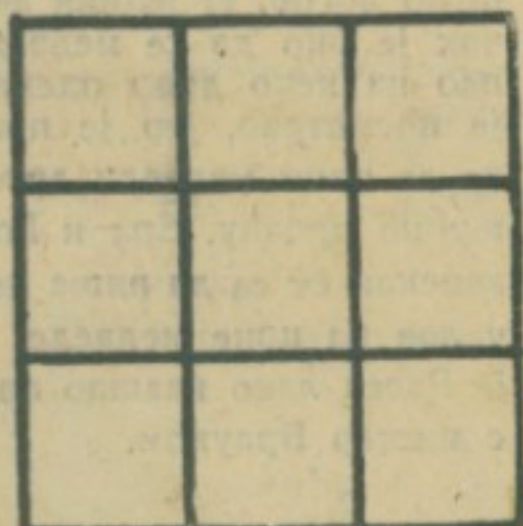
*

Одговор:

Први је Рене Декарт (1596—1650), француски филозоф и један од најистакнутијих математичара и физичара свог времена, поставио темеље аналитичкој геометрији. Други, Гаспар Монж (1746—1818) уз-

дигао је описну геометрију до самосталне дисциплине. Трећи је Џон Непер (или Напије), шкотски математичар, проналазач логаритама а четврти Франсоа Вијет (1540—1603) француски математичар који је први увео у решавање алгебарских проблема опште бројеве као и једнообразан начин решавања једначине, другог, трећег и четвртог степена.

МАГИЧНИ КВАДРАТ

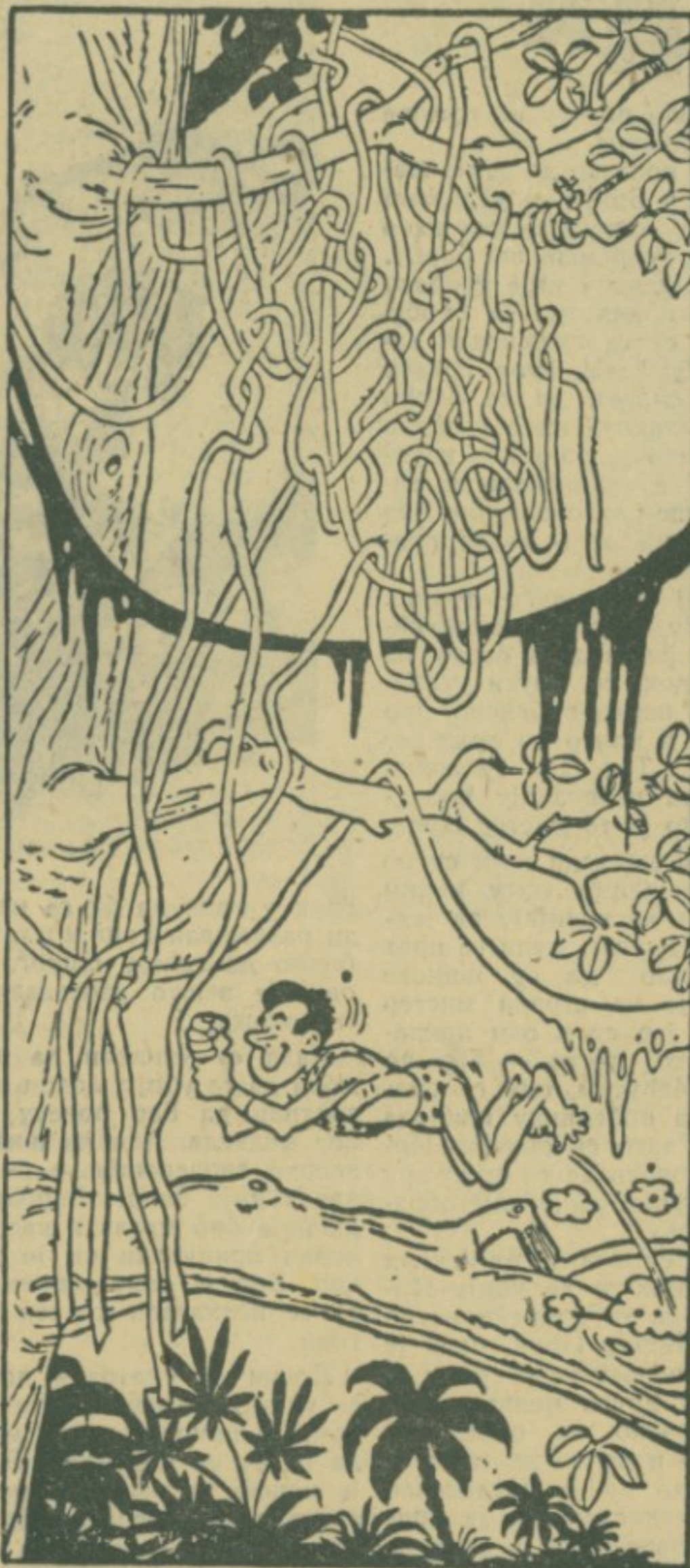
лама увек буде 99. Да вам мало помогнемо: сви бројеви су двоцифрени.

ОДГОВОР:

46	11	42
29	33	37
24	55	20

Упишите у поља квадрата бројеве тако да њихов збир у свим хоризонталним и вертикалним редовима као и по дијагона-

ОТВОРИ ОЧИ

У ЦУНГЛИ

Неустрашиви Тарзан нашао се у шкрипцу — тако се бар може закључити по његовом скоку. Коју од четири лијана мора да зграби да се не би стропштао у провалију? Јер само је једна од четири лијане причвршћена док остале слободно висе преко грана. Једина сигурна лијана је друга здесна.

ОДГОВОР:

ВЕЧЕРА ЧЕКА?

Два дечака су се заиграла и пренула су се тек када је почело да се спушта вече. Пожурили су кући јер су знали да ће

гачно у седам часова мајка изнети вечеру на сто. Помозите им да нађу најкраћи пут до куће.

У ЈЕДНОМ ПОТЕЗУ

није. Задатак није тако једноставан како изгледа на први поглед.

ОДГОВОР:

Покушајте да ову неочекивану главу нацртате у једном потезу, не подижући оловку с хартије и нигде не укрштајући ли-

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) Животиња из рода мачака, 4) стојер, 7) теснац, 9) папирна врећа, 10) врста малих шкотских коња, 11) мера за папир, 12) старо римско име за Љубљану, 14) грешка, о-машка, 16) део дрвета, 17) једноцифрени број, 19) грчко слово, 20) име књижевника Вихалми — Мерина, 22) америчка скраћеница за „све у реду“, 23) и један и други, 25) замисао, 27) римски национални еп, дело Вергилија Мазона, 30) речни рибари, 32) птица селица, 34) земни гас, 36) највеће божанство у скандинавској митологији, 37) врста спортског чамца, 38) поклон, 39) крволочна звер.

Усправно: 1) увеличавајуће стакло, 2) вулкан на јапанском острву Кјушју, 3) једна планета, 4) место у Воки Которској, 5) врста инсекта, 6) мале тежине, 8) врста јапанске одеће, 9) спортски чамцац, 13) летовалиште на Јадрану, 14) експерименти, опити, 15) прастаро насеље у Малој Азији, 16) летовалиште у близини Опатије, 21) митолошки краљ острва Итаке, 24) река у СССР, 26) издавач, 28) полет, 29) лађа, 31) врста индијског новца, 33) песма узвишеног садржаја, 35) свеза.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Пап, 4) ему, 7) Виктор Иго, 10) око, 11) шор, 12) да, 13) сат, 15) ви, 16) Асам, 18) увоз, 20) ове, 21, нар, 22) анкер, 23) Арл, 27) оро, 29) Кох, 31) боровница, 34) ан, 35) као, 36) кј, 37) липа, 39) стан, 41) Ано, 42) пре.

Усправно: 1) Пикасо, 2) ако, 3) шт, 4) ер, 5) миш, 6) уговор, 7) вода, 8) оба, 9) ориз, 13) смена, 14) тунел, 17) Ава, 19) Вар, 23) крава, 24) Кронин, 26) „Коцкар“, 27) обала, 28) ор, 29) ки, 30) Хајне, 32) ока, 33) нос, 38) По, 40) тп.

НАПРАВИ САМ

Од РАЗНОБОЈНИХ Кришца

Ову рубрику наменили смо нашим младим читаоцима који интересују шивење. Предлажемо им

да за почетак направе од разних комадића тканина (који се могу наћи у свакој кући) два јастучета.

За прво јастуче искројте два круга пречника 30 сантиметара. Затим искројте „цветове“ које ћете касније пришити на лице јастучета, три круга од тканине различитих боја (само водите рачуна да се боје слажу) са пречницима од 12,10 и 8 сантиметара. На сваком кругу пажљиво маказама искројите „шакне“ као што видите на нашој слици. Поређајте сва три круга један на други, одозго треба да буде најмањи круг. Учврстите све ове кругове за средину највећег круга јачим концем да се „цветови“ не би распа-ли.

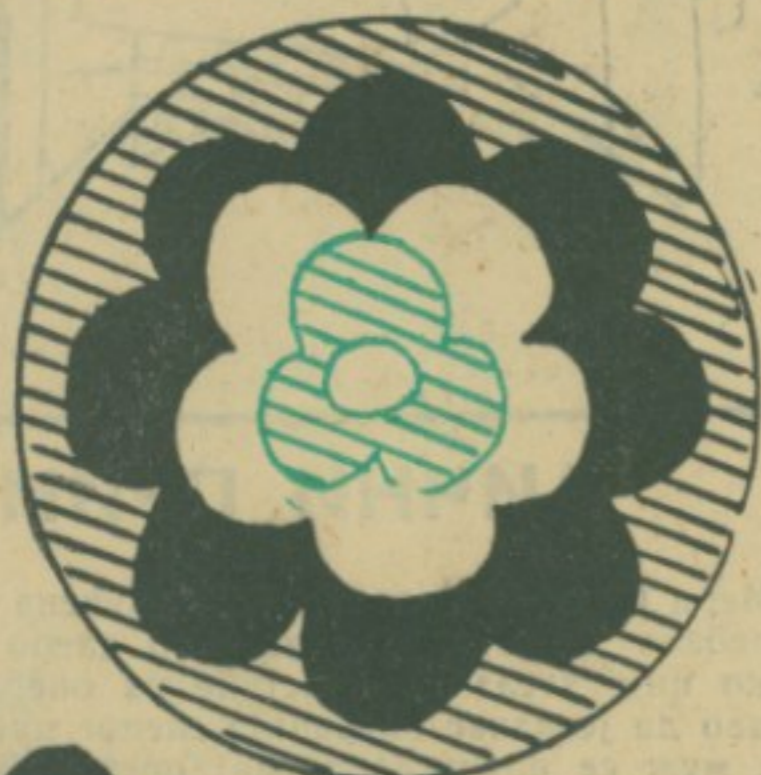
Стране јастучета спојте с налицја по ивици концем у боји самог јастучета, само оставите 20 сантиметара за отвор кроз који ћете јастуче изврнути на лице.

Јастуче можете испунити старом вуном, комадићима тканине или суфлорастом пластичном материјом.

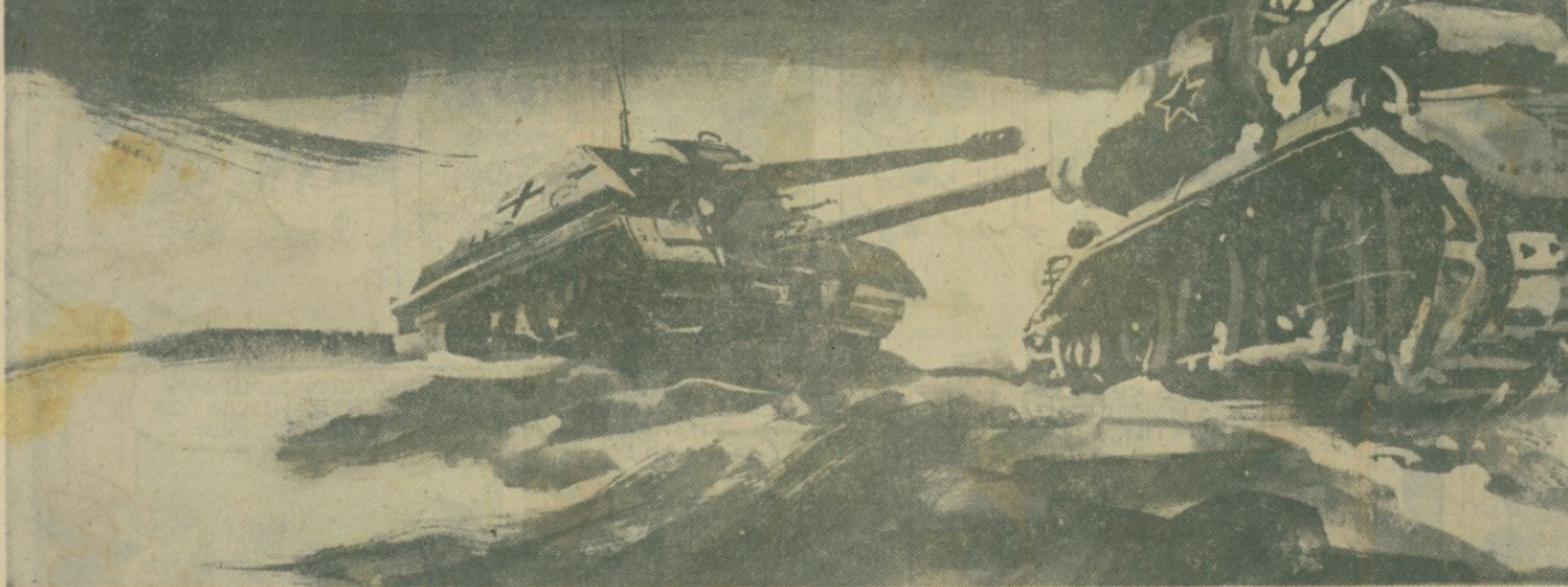
На друго јастуче које има правоугаони облик уместо „цветова“ можете пришити неку животињу, на пример „лаву“, на нашем цртежу, који ћете такође саставити од комадића тканине различитих боја. — И овде водите рачуна да боје лепо сложите, као и приликом кројења „тела“ животиње и њеног састављања.

Очи, нос, уста и бркове извезите концем у одређеној боји од тканине подлоге.

Уколико вам јастучићи буду лепо изгледали, можете их поклонити мами, баки или некој другарици за рођендан.

ВЕЧИТО ЖИВИ

За изванредне ратне подвиге, имена совјетских хероја тенкиста Василија Антоновича Јермолајева и Андреја Александровича Тимофејева стоје у врху списка вечито живих бораца Кантемировског тенковског пука.

Хладна децембарска киша 1943. године, спустила се на цео Први украјински фронт. Командант 1. тенковске бригаде гардијског Кантемировског корпуса пуковник Душак извињао је предњи положај одбране. Око поноћи пуковник Душак се вратио да још једном баши поглед на карту, у којој су биле уртане непријатељске јединице. Неколико километара испред села Замки у Житомирској области Украјине, налазиле су се 7. тенковска дивизија и пешадијска СС дивизија „Адолф Хитлер“.

Очекивао се непријатељски напад сутра ујутру. Немци ће јаким снагама покушати да се пробаци према Кијеву, и то у правцу тенковског пука пуковника Душак. Наредио је командант фронта гласило је: непријатељ се не сме овуда пробити.

— Биће довољно да убацимо само један тенк у непријатељску позадину па да им померимо плакове — обрати се пуковник Душак свом начелнику штаба.

„ТИГРОВИ“ НА НИШАНУ

Пред командантом се стајала тенковска посада о чијој је храбрости знао цео Украјински фронт.

— Вас тројица зауставићете седму немачку тенковску дивизију. Она ће поћи у напад пре зоре, а ваш је задатак да је пре тога нападнете с лева — рече командант, обраћајући се командирима тенка.

— Овако, Јермолајеву, како ти то умеш.

БАКАЛАР У СЕФУ БАНКЕ

Зато што му банка није одобрила зајам за путовање у Америку, Шкотланђанин Церем Макгрегор јој се осветио на заиста необичан начин. У истој банци изнајмио је сеф, у њему закључао бакалара и на годину дана отпутовао у Америку не оставивши своју адресу. Од тада чиновници банке просто да побесне од ужасног задаха рибе која се распада.

Не схватајући шта се дешава и одакле топ туче, немачки тенкиста упали фарове и осветли пут. У истом тренутку потпоручник Јермолајев га га ухвати у нишан и угаси светла заувек. Када је хтео да промени место тенка Тимофејев замало не налете на немачки тенк, који им је пришао на двадесетак метара с лева, али их Немац у мраку није приметио. Јермолајев нагло обрте цев топа и запали још једног „тигра“.

Зора се приближавала. Збуњени догађајима у позадини, Немци нису били спремни за напад. Раздањивало се и магла се лагано дизала. Однекуд полетеше ракете, остављајући за собом светле репове. Падале су тамо где се Јермолајевљев тенк налазио у току ноћи.

Командант пуковник Душак је чуо четири топовска пуцања. Био је сигуран да је то тукао његов тенк из 1. чете, 3. батаљона. Око шест часова ујутру, уместо јуриша на Душак тенковски пука, два пука немачке пешадије и један тенковски пука праћен аутоматичарима, пошли су на јуриш на један једини тенк с тројицом бораца. „Тигрови“ су се регали с бока на бок и ломили све пред собом, војници су пуцали на све стране. У непријатељској позадини владала је општа пометња. Користећи забуну непријатеља храбра посада совјетског тенка кренула је у напад.

У ЗАПАЉЕНОМ ТЕНКУ

Први тенк који је боком био према Јермолајеву, добио је директан погодак. У перископу се могла видети велика рупа расцветалог челика кукастог крста. Из рупе је сукљао црни дим, помешан с пламеном. И шести немачки тенк је доживео исту судбину. У тренутку кад је хватао следећи немачки тенк у нишан Јермолајев је приметио како један немачки тенк окреће своју топовску цев и припрема се да отвори ватру.

Челична грдосија је задрхтала. Светлост се у тенку угасила. Све је остало у таму. Дим је гушио. Јермолајев, Тимофејев и Сорокин једва су дисали. Тенк је горео, а унутра је било неподношљиво. Пламен је захватио тенк и одећу посаде. Ужарени челик је пржио. Јермолајев је последњи пут погледао кроз перископ.

— Пред нама је! — викнуо је Тимофејеву.

Мотори су поново загрмели. Као жива буктиња тенк је свом снагом јурнуо на најближег „тигра“. Ударио га је у бок. Судар, ломљење челичних оклопа, а затим оба тенка нестају у експлозији и пламену. Драма се одиграла пред очима избезумљеног становништва села Замки и немачких официра.

ЊИХОВО ДЕЛО НИЈЕ ЗАБОРАВЉЕНО

Потпоручник Јермолајев са посадом уништно је седам немачких тенкова. Шест је погодио из свог топа и ниједном није промашио. Тако су потпоручник Јермо-

лајев и његови другови извршили свој последњи ратни задатак. Први украјински фронт није био пробити а немачке фашистичке дивизије се нису могле пробити до Кијева.

За овај изванредан херојски подвиг Јермолајева, Тимофејева и Сорокина Президијум Совјетског Савеза 25. августа 1944. године прогласио је херојима Совјетског Савеза. У част сећања на паде хероје 1. чете 3. батаљона Тенковског пука Кантемировског корпуса, који и данас постоји, на челу списка живих војника и официра Прве чете налазе се и имена потпоручника Василија Антоновича Јермолајева и војника Андреја Александровича Тимофејева.

Јесте ли већ чули

да...

... неки Боби Лич прославио се тиме што се више пута у бурету спустио низ водопаде

Нијагаре. Године 1911. стао је на улици на кору од банане, оклизнуо се, пао и умро од последица незгодног пада.

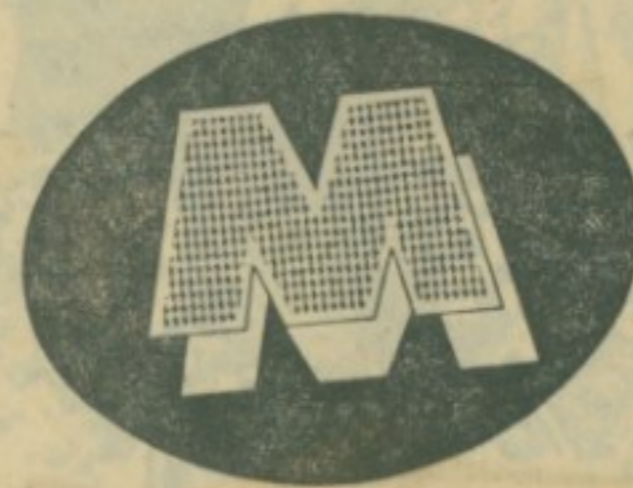
... најбржа железница у Аустралији назива се популарно „рибљи воз“ мада њиме риба никад није превожена. Име је остало још из првих година њеног постојања јер се случајно догодило да су први кондуктери на њој имала презимена која у преводу на наш језик гласе: Белица, Лосос и Пастрмка.

... у области Хвергерди на Исланду сви извори воде имају температуру од плус 70 Целзијусових степени. Чак се и усред зиме кроз њо нове на обући осећа колико је земља око тих извора топла.

... неки историчари тврде да је јелан од

узрока пропасти грчке цивилизације била — маларија.

ОД ВУНЕ ИЛИ ОД ПАМУКА

Најомиљенија а и најпрактичнија одећа за девојчице свакако су разни пуловери, мајице, блузе и џемпери. Једна лепа сукоља и неколико плетених блузица — то је сасвим довољно да девојчица увек буде уредно и прикладно одевена. Али, да плетене блузе не би биле све на „исти калуп“, пронашли смо за вас један мало неубичајен модел. Он помало личи на класичне мушке пуловере, али се не закопчава скроз већ је прорезан само до струка, односно неколико сантиметара испод њега, ако девојчица има кратак струк. Са леве стране је мало већи, нашивен џеп. Уз овакав пуловер лепо иде блуза-кошуљица и права мушка кравата, што је ове сезоне модерно у одевању младих девојака. Ако овакав пуловер исплетете од памука, моћи ћете да га носите преко целог лета. А и од танке вуне добро ће вам послужити за свежије летње вечери на годишњем одмору, кад ћете га носити уз панталоне.

WALT
DISNEY

МИКИ

ЏОНИ ХАЗАРД ФРЕНК РОБИН

